

DOMOVINA

— tiskarnica —
Ljubljana, Poljanska cesta 2, II. drž. gimnazija

Oglaš:

za 1 mm x 60 inseratnega stolpca mali Din 0-20, uradni D 0-30, poslane, posmrtnice i. reklame D 0-50.

Večkratne objave popust.

Izhaja vsak petek.

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ul. 54.

Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva c. 16, Tel. 72.

Naročnina:

Mesečno Din 1.—, četrletno Din 3.—, polletno Din 0.—, celoletno Din 12.—.

Odgovor dr. Susteršiča — klerikalcem

ODLOMKI IZ NJEGOVE SENZACIONALNE BROŠURE.

Ljubljana, 12. aprila.

Danes je izšla v tiskarni Blasnikovih naslednikov v Ljubljani v samozaložbi dr. Ivana Susteršiča njegova brošura pod naslovom «Moj odgovor», ki ima na 211. straneh 14. poglavij. Napisana je meseca februarja v Voldersu na Tirolskem, kjer dr. Susteršič stalno živi. V predgovoru postavlja dr. Susteršič za moto Cankarjeve besede: «S kolom in blatom», kar naj označuje devotio pod katero je bil preganjan iz domovine. Na večletni molk hoče sedaj odgovoriti v prognanstvu, kjer je «očistil svojo dušo strankarskih predsodkov in po trudapolni poti bridkih razočaranj dospel na višavo duševne svobode in jasnega razgleda ter očistil in poglobil svoje religiozno pojmovanje.» Susteršič zatrjuje v predgovoru, da ne pripada nobeni politični stranki, ne formalno, ne po svojem mišljenju. Njegova brošura, da je namenjena «neobhodnemu ozdravljenju razmer v domovini.»

Dr. Susteršič in klerikalizem.

V prognanstvu je prišel dr. Susteršič do prepričanja o opasnosti klerikalizma: «Klerikalizem je v naši dobi in v naši državi anahronizem, škodljiv narodu in državi, ker ja do globočine razdvaja; škodljiv slovenskemu ljudstvu, ker ga žene v brezupen plemenski boj; škodljiv pa tudi enako katoliški cerkvi sami. Slovenski klerikalizem neti razdvajanje naroda in države. Klerikalizem se je pri nas popolnoma izživel in nima nobene eksistenčne pravice več.

Kdo in kaj je slovenska klerikalna stranka?

Dr. Susteršič piše: «Slovenska klerikalna stranka nima sploh nič načel in ravno tako malo idealnega stremljenja, temveč je po svojem bistvu le trgovska družba z zelo omejeno zavezo za izkoriščanje načel in idealnega stremljenja slovenskega ljudstva. Najprej «tolarji», to je lastna oseba, potem šele vse drugo.» Susteršič meni, da nima duhovščina v SLS nič odločevati in da se le žrtvuje za stvar SLS, da so tudi honetni ljudje, ki se od resnično odločujočih faktorjev le izrabljajo kot štafaža in kot španska stena. Tudi škof je žrtev klerikalne sugestije.

«Ambiciozni klerikalni štreberji in politični verižniki».

Dr. Susteršič pravi, da velja njegova sodba le gotovim «političnim verižnikom» izvestnim intrigantom, ki so hoteli SLS izneveriti ljudstvu in jo degradirati v

službeno posredovalnico za ambiciozne klerikalne štreberje. In to je dejansko edini poklic sedanje SLS.

Avgijev hlev se mora požgati.

Klerikalna stranka se sploh ne da reformirati. SLS je Avgijev hlev. Tak hlev se mora požgati, to zahteva dobra stvar. Glavna stvar je izčiščenje zraka, v katerem naš narod živi. Če pa hočete iz SLS narediti v resnici neklerikalno stranko, je le ena pot: naj se od nje loči katoliška hierarhija in pusti voditeljem SLS, da na svoj račun vodijo svojo baroko naprej in sami sprejemajo batine, ki zdaj padajo na cerkev.

SLS je tuberkuloza na kosteh in mozgu našega naroda.

Dr. Susteršič odgovarja že vnaprej onim, ki bi utegnili reči, da bi bilo «zaradi pohujšanja» bolje, da bi molčal, ali pa zato, ker je SLS vendarle «manjše zlo». Susteršič piše: «Kdo je dal več pohujšanja kot klerikalci? Eksistenca te podjetniške družbe je gmotno izkoriščanje katoličanstva, je najhujše stalno pohujšanje, ki je sploh mogoče. Manjše zlo? Quod nego! Ravno nasprotno je res. SLS je največje zlo v našem narodu in vsaka druga stranka je relativno boljša. Fronderstvo v klerikalizmu je tuberkuloza v kosteh in mozgu našega ljudstva.

Dr. Susteršičevo Jugoslovanstvo.

Poleg večjega števila poglavij, s katerimi dokazuje dr. Susteršič ničvrednost SLS in njenih voditeljev ter navaja argumente za politične uspehe svoje politike — s temi zelo zanimivimi poglavji se homo še podrobno pečall — posveča dr. Susteršič v svoji brošuri posebno pažnjo — Jugoslaviji, od katere bi rad v miru živel». Opetovano poudarja, da je že takoj ob polomu lojalno akceptiral nastali položaj. Bog je dopustil, da nam zavlada dinastija Karadjordjevičev. Njegovi volji se klanjam brez pridržka. Susteršič navaja tudi obsežen dokazilen material, da je že od nekdanj deloval za — Jugoslavijo. On da je postal sovražnik Jugoslavije, drugi njegovi strankarski pristaši pa so postali «veliki Jugoslovani», ker so med mogočnim čin-bumom svojega tiska nosili jugoslovansko krinko. Še nikdar se ni grše in uspešnejše zlorabila vzvišena ideja. Danes pa že zopet strupeno nastopajo proti Jugoslaviji. Zanimiv je zlasti oni del spisa, v katerem bi dr. Susteršič rad opravičil svoj unioński shod leta 1914. Pravi, da je rabil «retoriške fraze», ki se lahko tolmačijo kot izraz

srbofobstva. Toda te fraze so bile izgovorjene pod vtisom razpoloženja, ki je vladalo na shodu. «Še danes vidim današnje klerikalce burno ploskati ravno tem frazam». Dr. Krek pa mu je po shodu

poslal razglednico z lastnoročnim prstavkom: «Vsi smo Tvoji!»

Nekatera nadaljnja zanimiva razkritja iz brošure bomo še objavili.

Zborevanje zaupnikov JDS. v Mariboru

Zborovanje zaupnikov JDS. za mariborsko volilno okrožje v Mariboru dne 9. t. m. je bilo sijajna manifestacija demokratske misli na našem severu. Iz vseh štajerskih okrajev, iz Koroške in Prekmurja je prišlo nad 400 zastopnikov jugoslovanske demokracije — znak, da so trditve nasprotnih listov o propadanju JDS. iz trte izvite.

Shod je otvoril podpredsednik načelstva JDS. dr. Vladimir Ravnihar.

Zivahno pozdravljen je prevzel besedo dr. Kukovec, ki je očrtal položaj demokracije v državi in orisal razmere v naši napredni javnosti.

Navdušeno so zaupniki pozdravili tudi drja. Kramerja, ki je podal poročilo o političnem položaju v državi.

Na vrsto pridejo cele serije volitev, ker se bodo volili zastopniki v srezka in oblastna zastopstva in tudi do volitev za v narodno skupščino ni več daleč. Pričakovati jih moramo najpozneje prihodnjio spomlad. Govornik učinkovito dokazuje potrebo koncentracije vseh naprednih jugoslovanskih sil.

Ugledni voditelj obrtnikov g. Iv. Rebek je najpreje izrazil svoje veselje, da so se v tako velikem številu zbrali zastopniki obrtniškega stanu zlasti tudi iz Prekmurja in iz Koroške. Obrtniki, ki imajo v demokratski stranki svojo najmočnejšo zaščitnico, ostro obsojajo poizkuse, ki gredo za tem, da z ustanavljanjem raznih stanovskih političnih organizacij pod eno ali drugo firmo cepijo napredne sile. Zavedni slovenski obrtnik se ne bo dal zapeljati na tak lim. Rebekova izvajanja so bila sprejeta z burnim odobravanjem.

Peti govornik, g. Lovro Petovar, je govoril o potrebah slovenskega kmeta, ki je tudi številno zastopan v demokratski stranki, dr. Reisman pa je prav zanimivo predaval o kul-

turnem delu, ki ga je pri nas veliko premalo.

Zupan Podlesek iz Prekmurja je bil navdušeno pozdravljen, ko je na kmetsko-preprost način pozdravil zborovalce. Dr. Zdolšek, brežiški župan, je govoril o upravnih razdelitvi slovenskega ozemlja in izrazil nado, da ostane sodna razdelitev, kar se tiče Posavja, neizpremenjena. Končno je g. Bizjak iz Celja zelo zanimivo govoril o zahtevah obrtnikov.

Po referatu drja. Lipolda je bilo sklenjeno, da se začne čim prej izdajati poljuden tednik za mariborsko okrožje. Tednik se bo imenoval «Narodni list».

Končno so bile na predlog g. V. Spindlerja soglasno sprejete resolucije v smislu gorenjih govornikov.

Shod je trajal skoro štiri ure in je napravil nad vse ugoden vtis na zborovalce.

37 milijonov Rusov umira

V Ameriki kurijo stroje s koruzo, kopice žita gnijejo v skladiščih, evropska mesta se potapljaajo v alkoholu in veseljačenju..., v širnih stepah Rusije pa čaka 37.000.000 ljudi na smrt spricho lakote.

Solčna žega je izsušila rusko zemljo ter uničila žitne kali v zemlji, požgala travnike in zelišča. Ljudstvo je pojedlo zadnje živinče in poslednjo bilko in sedaj umira... Ruske matere rote v zadnjem obupu evropsko in ameriško ljudstvo, naj reši vsaj njih otroke, same pa se udajajo strašni usodi smrti.

Strada 37.000.000 ljudi, izmed katerih preči 19.000.000 neposrednja smrt, če se zadnji hip vse človeštvo ne zave svoje najsvetejše dolžnosti do sobratov. Dr. Nansen, ki vodi v Rusiji prehranjevalno akcijo «Zveze rdečih križev», je meseca septembra

Maniča:

Nesrečni kolač

Ni bila ravno prenapačna Erzenova dekla Jera. Služila je svojemu gospodarju že dolgih deset let, pa še kako vdano in zvesto služila. Zato je bil pa tudi Eržen z njo zadovoljen.

Ker pa brez slabosti ni menda bitja pod solncem, tudi Jera ni bila brez njih. Glavna njena slabost je bila, da je silno veliko verovala na vraže. In kdorkoli ji je skušal ovreči vero v njene «coprnije», vsakdo se ji je zelo zameral. Zato so ji nekateri poredneži iz vsega srca privoščili zelo neljubo nezzgodo, katero ji je nekoč provzročilo njeno praznoverje.

Bilo je na veliko soboto popoldne, ravno v času, ko kmetske gospodinje polnijo jerbese s kolači in poticami, z gnatmi in pirhi, da jih ponese k velikonočnemu blagoslovu.

Ker je od nas do farne cerkve pot že precej dolga, napravili smo blagoslov kar v domači vasi. Domača dekleta in kjer teh ni bilo pa služkinje, so dvignila jerbese na glavo in hajdi v prijazno Kozlarjevo hišo z njimi! Tja se je pripeljal kaplan in podelil blagoslov kar čez vse jerbese.

Ko je prišla Jera s polja domov, jo je že čakal v veži jerbas, naložen in z belim prtom pogrnen.

Hitro se je umila, poravnala si lase in premenila predpasnik. Ko je hotela

jerbas dvigniti na glavo, zazdelo se ji je, da je jerbas premalo zvrhano naložen. Takoj sklene, pridejati še eno potico, da bo lepše videti.

Urno skoči proti čumnati, pa glej smole — čumnata je zaklenjena. Zaleti se v kuhinjo, a tudi kuhinja je bila zaklenjena.

Erzenova gospodinja je odšla namreč nekoliko preje k velikonočni procesiji, drugi domači pa so se mudili na polju. Vedela je, da bo po Jerinem odhodu hiša nekaj časa brez varuha, zato je vse skrbno zaklenila.

Jeri sedaj ni drugega preostajalo, kakor nesti k blagoslovu toliko, kolikor ji je namenila gospodinja, ali pa

podtakniti v jerbas kako drugo primerno stvar.

Pa kje dobiti kaj pripravnega? Ura je že odbila tri in Jera se je začela bati, da bi ne zamudila blagoslova. V naglici je zgrabila, kar ji je najprej prišlo pod roke. Izvlekla je izza omare dva para obnošenih čevljev in jih potlačila v jerbas pod kolač, potem pa zopet vse skrbno zagrnila.

Jerbas je bil sedaj res lepo zvrhan in Jera ga je zadovoljno dvignila na glavo.

«Dekle, ki pride prvo z blagoslovom domov, se še isto leto omoži,» — pravi stara ljudska prislovica. Seveda pametna dekleta že davno niso

leta 1921 zaprosil evropske vlade za posojilo v znesku 5.000.000 funtov šterlingov (okoli 7 milijard naših kron). Ta znesek bi zadostoval, da bi se pregnala bela žena s polvolžkih poljan. Toda Evropa je bila gluha, tišta Evropa, v kateri je izdala samo Anglija 20.000.000 funtov šterlingov za blokado Rusije, tista Evropa, v kateri je popila samo mala Slovenija v enem letu eno tretjino zahtevane vsote.

Cas hiti in vsaka ura pomnoži grobove ob Volgi. V dvanajsti uri so pričela vendar razna humanitarna društva zbirati prispevke za pomoč Rusiji. Na nas je, da zbrisemo kolikor mogoče, s sebe greh brezbriznosti in trdosrčnosti. Obračamo se zaradi tega na vse ljudi, bivajoče v Sloveniji, s prošnjo, da prispevajo za ruske ljudi, ki umirajo gladi. Ljudje, pomagajte ljudem! Kristijani, usmilit se kristijanov! Kmetje in delavci, prihitite na pomoč kmetom in delavcem!

Dne 25. marca se je konstituiral končno tudi v Ljubljani odbor za pomoč gladujočim v Rusiji. V odboru so zastopane vse slovenske stranke, važnejše kulturne in humanitarne organizacije. Pokroviteljstvo so prevzeli gospodje: pokrajinski namestnik Ivan Hribar, knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič, vseučilišni rektor profesor dr. Gojmir Krek in ljubljanski mestni župan dr. Ljudevit Perič. Vse stranke in korporacije, zastopane v odboru, bodo prirejale zbirke ter priobčevale prispevke v svojih glasilih. Zbrani denar, ki se bo nalagal skupno v poštne hranilnici, se bo dal na razpolago dr. Nansenovi akciji, ki oskrbuje že sedaj okoli 500.000 otrok in organizira tudi sicer po gladujočih krajih Rusije kuhinje in bolnice. Stroški za prehrano enega človeka do nove žetve znašajo tri dolarje (okoli 900 naših kron). Zbirke socialističnega delavstva se bodo pošiljale preko internacionalnega delavskega odbora za pomoč Rusiji, ki je poslal v Rusijo 24 transportov z živili in obleko za 12.000 ljudi ter opremil razen tega celo vrsto bolnic in otroških domov. Dalje se bodo pošiljali prispevki socialističnega delavstva preko internacionalne akcije amsterdamske strokovne internacionale, ki je vzdrževala do pred kratkim 40.000 otrok in ki zviša sedaj to število na 100.000.

Profesor dr. Nansen, profesor dr. Muhlens (vodja nemške ekspedicije rdečega križa), vodja ameriške pomožne akcije so protestirali proti vestem, ki so se pojavile v Evropi ter vedele povedati o izropanju pomožnih vlakov v Rusiji. Dr. Nansen je izrecno konstatiral, da so prispeli

do sedaj vsi vlaki na določena mesta, da ni bil v Rusiji noben vlak izropan in da so delovale sovjetske vlasti vedno v najlepši slogi z inozemskimi komisijami. Ruska vlada sama vodi velikansko akcijo glede pomoči gladujočim, vzdržuje okoli 2.000.000 otrok ter odpravlja, kolikor dopuščajo transportne razmere, ljudi iz gladujočih gubernij v druge gubernije. Ruske cerkve so odločile prodati svoje zlato in drago kamenje v korist gladujočim. V inozemstvu so dali do sedaj največ organizirani delavci vseh socialističnih skupin, ameriška država (20.000.000 dolarjev), razni rdeči križi in sveta stolica, ki je pozvala s posebnim pismom vse vernike k prispevanju daril.

Prenos ostankov mučenika Kromarja

Dne 23. aprila ob 10. dopoldne pripelje osebni vlak ostanke mučenika Kromarja v Črnomelj. Udeležba Novomeške Sokolske župe je obvezna za vsa društva. Spreveda v Črnomlju se udeleži v velikem številu sokolska konjenica in deputacije raznih sokolskih društev s prapori, polnoštevilna godba državne divizijske oblasti iz Ljubljane, vsa društva Novomeške gasilne župe, razne korporacije, razni pevski zbori, ki nastopijo skupno in vsa družina mučenika Kromarja. Iz cele Belokrajine, kakor tudi od hrvatske strani se pripravljajo kmetje, da izkažejo zadnjo čast tovarišu kmetu - sotrpinu.

Ker se pa tega dne v Črnomlju pričakuje velikanski naval ljudstva, sino dolžni, pravočasno opozoriti vse udeležence spreveda, da dne 23. aprila ne peljejo svojih otrok v Črnomelj, ker bi se lahko v masi pripetile kake nesreče ter bi otroci bili le v nadlego.

Navadni osebni vlak, ki odhaja ob 6. zjutraj iz Ljubljane in pride ob desetih dopoldne v Črnomelj, odhaja ob 1/2. popoldne nazaj ter pride ob 1/2. zvečer v Ljubljano. Za ljubljane je to jako lepa prilika, da se udeleže pogreba narodnega mučenika Ivana Kromarja in si obenem ogledajo krasote naše Belokrajine. Vožnja je polovična. Legitimacije se dobe pri sokolskih društvih.

Fotografiranje pri sprevedu v Ljubljani in Črnomlju je dovoljeno le v predhodnem sporazumu z društvom «Sokol» v Črnomlju. Zdravo!

Odsek Sokola za prenos ostankov mučenika Kromarja v Črnomlju.

Politični pregled

V soboto se je vršil v Rapallu v Italiji

sestane med našim zunanjim ministrom dr. Ninčičem in italijanskim zunanjim ministrom.

Razpravljala sta o ureditvi jadranskega vprašanja, o obnovi gospodarskih pogajanj med obema državama, končni razmejitvi, o izpraznitvi tretje dalmatinske cone in o reškem

vprašanju. Ministrski predsednik Pašič je 10. t. m. na seji ministrskega sveta podal poročilo ministra dr. Ninčiča o teh pogajanjih. Italija je zopet zahtevala ureditev baroškega vprašanja. Ta predlog je Ninčič odklonil in izjavil, da je pooblaščen razpravljati samo o tem, kako se naj izvrši ono, o čemur se je sporazum že dosegel. Kakor se vidi, bi nas Italija rada osleparila za to, o čemur se je že dosegel sporazum. Po rappalskem sporazumu, podpisanem tudi od Italijanov, nam pripada luka Baroš, in zato je popolnoma pravilno, da je dr. Ninčič odklonil ponovno barantanje.

V ponedeljek popoldne

se je otvorila konferenca v Genovi.

Otvoritveni govor je imel italijanski ministrski predsednik De Facta, ki je poudarjal, da so se na konferenci zbrali zastopniki premaganih in zmagovitih držav, ki hočejo vsi skupaj posvetiti svoje moči sodelovanju v svrhu dosege skupnega ideala — obnove Evrope. Po De Facti je govoril angleški ministrski predsednik Lloyd George, potem francoski minister Barthou in drugi. Senzacijski govor je bil zlasti

govor sovjetskega komisarja za zunanje zadeve Čičerina.

Čičerin je v dolgem govoru izrazil upanje, da je genovska konferenca prva izmed več obnovitvenih konferenc, na kateri se bodo pametno uredili gospodarski odnosi evropskih narodov v znamenju miru in sprave, k čemur pa vodi samo resnična razorožitev vseh evropskih armad. Po govoru Čičerina je opozoril francoski minister Barthou, da je zmotno mnenje Čičerina, če misli, da bo konferenca razpravljala o razorožitvi, ker se je ta konferenca sklicala na podlagi sklepov konference v Cannesu, kjer se o razorožitvi ni ničesar govorilo. Čičerin je nato dokazoval nasprotno, o razorožitvi pa da je govoril zato, ker je Briand svoj čas v Washingtonu izjavil, da Francija ne bo prei razorožila, dokler bo držala Rusija milijonske armade. Lloyd George je nato miril razgrete duhove in predlagal, naj se razpravlja le o gospodarskih vprašanjih. Predsednik konference De Facta ni dal več besede Čičerinu in je zaključil sejo. — Kako dolgo bo genovska konferenca trajala, še ni gotovo. Če bo imela Evropa od te konference kake koristi, je dvomljivo. Doslej so še vse podobne konference bile brez pravega uspeha.

Dolžnost vsakega naprednjaka je, da odpira oči klerikalnim zaslepljenjem! Farovškega farbanja mora biti konec! Pridobivajte novih naročnikov «Domovini», ki se neustrašeno bori proti klerikalizmu.

Dol pri Ljubljani. Precej časa se našega kraja ni oglasil noben dopisnik, dasi bi bilo gradiva dovolj za poročanje. Popisati Vam moram zopet enkrat delovanje našega kaplana Urha, ki se poti in ubija s tem, da bi zatrl vse napredno časopisje v naši fari. Vsako nedeljo skoraj je predmet pridige le gonja proti naprednemu časopisju in zabavljanje. Predpustne dni, zlasti pa pustni večer so se naši občani malo povesečili in zavrteli, kakor je to na kmetih navada. Naš kaplan Urh pa je radi tega lazil po hišah okoli in gospodinjam ter materam dopovedoval, kakšno pohujšanje je to bilo in kako nevarno je to za njihove hčere in sinove. Vse pa je dobro, ako se zabave vrše pod njegovim okriljem. Sedaj v postu so v Katoliškem društvu zabave, tombole itd. za visoko vstopnino od 30—40 K na dnevnem redu in mladina hodi okrog polnoči sama domu. To se pa ne vrši samo ob nedeljah, temveč tudi med tednom. Ali ni to pohujšanje g. kaplan? Ali ni nevarno, če stanujeta dva mlada sama v eni hiši. Napredni časopisi po mnenju našega kaplana razširjajo pohujšanje. Nam pa se zdi, da je največ pohujšanja povzročila znana škofova knjiga, ki je izšla v Mohorjevi družbi. To knjigo se je pri nas z lece razlagalo in priporočilo ter so se oni, ki jo svojim otrokom niso pustili čitati, imenovali nezavedni. Mislimo, da je ta knjiga naprava več pohujšanja, kot kaj drugega, ker so jo že vsi šolarji pri nas brali. — Zibelka sovraštva je Katoliško izobraževalno društvo. Tam se poučuje mržnja in sovraštvo do vseh onih, ki ljudem priporočajo ljubezen do države in domovine ter jih predstavljajo kot nekaj izmeček in kot lopove. Oni, ki rujejo proti državi, pa so pri njih v čisljih, zlasti komunisti. Tako se je eden klerikalnih stebrov pri nas, neki kovač, kateremu se v občini najbolj godi, izrazil, da obžaluje, da je nasprotoval kedaj komunistom. — Take sardove rodi «delo» v katoliških izobraževalnih društvih.

Gorenja vas v Poljanski dolini. Tošnja velikonočna spoved v župniji Trata pri Gorenji vasi se je vršila v znamenju gonje proti sokolstvu. Na vse možne načine se je izrabljala spovednica kot agitacijsko sredstvo za Orla proti Sokolu. S starimi, že izrabljenimi frazami, kakor: Sokol je veri nasproten, v sokolskih društvih se dogajajo pohujšanja in druga nečedna dejanja itd., se je skušalo pred vsem vplivati na članice tukajšnjega Sokola, da bi iste od Sokola odstopile ter pristopile k Orlom, ki je kot bivši zaščitnik habsburško-avstrijske misli še vedno vrlo poslušen rimsko - laški hlapec. V napadih na sokolstvo se je posebno odlikoval onj gospod iz Poljan, ki ima polno mero masla na glavi. Kolikor smo informirani, je bil pa ves trud rimsko - orlovskih priganjačev brezuspešen, kajti člani kakor članice našega Sokola znajo ceniti in tudi ločiti delo Sokola od ničvredne orlovščine. Vsa čast predvsem članicam, ki so tako odločno odbijale napade teh

več polagala na njo nobene važnosti. Tembolj pa je bila o njeni istinitosti prepričana Jera.

Da se je Jera, kakor večina Evinih hčera, strinjila z Bogom, ki je rekel: «Človeku ni dobro samemu biti,» — menda ni treba posebej povdarjati. Zato je že po poti sklenila, poiskati si pri Kozlarju kak kotiček prav blizu vrat, da bi mogla čim preje skočiti vun.

In res, ko je dospela tja, je postavila jerbas na hišni prag, sama pa je ostala kar v veži.

Nekako zmagonosno se je ozrla po tovarišicah, ki so zavidljivo opazovale njen najpolnejši jerbas.

Komaj so bile kaplanove ceremonije končane, pa je že Jera zgrabila svoj jerbas ter bežala z njim iz hiše, boječ se, da jo katera druga ne prehititi. Bila je res prva na cesti.

Prav tisti čas je privozil s konji po poti, ki drži mimo Kozlarja, mladenič, Štrukljev Francelj. Pa kakor našlašč ravno ta Francelj, ki je bil izmed vseh vižmarskih fantov Jeri najbolj po všeči. To je po njenem mnenju moglo pomeniti gotovo le srečo. Polna veselih občutkov je začela skoraj teči Francelju nasproti, hoteč mu pokazati, kako zna dobro nositi na glavi.

Vsled bremena na glavi pa ni mogla gledati pod noge in zato tudi ni videla velikega kamna, ki ga je, kakor se je pozneje izrazila, sam vrag zavalil na pot. In v ta kamen je zadel njena noga s tako silo, da je skoraj padla, jerbas pa ji je omahnil z glave in — oj — treščil na tla pred konje, ki so prestrašeni odskočili.

Francelj, ki se je sam pošteno ustrašil, je začel najprej miriti konje. Ko pa je zagledal čvetero pošvedra-

nih čevljev, ki so se izkotalili iz jerbasa ravno predenj, se je zasmel tako glasno, da je odmevalo daleč po polji.

«Za božji čas,» se je rogal mladenič pojemajoč od smeha, «Jera, kaj pa to pomeni? Ali misliš jutri k potici čevlje prigrizovati namesto gnjati? Sapramiš, da se s kolačem vred tudi stari škarpeti lahko blagoslovijo, tega pa še nisem vedel, ha, ha, ha!»

V tem pa so že dospela na kraj nesreče tudi druga dekleta, vračaje se s kolači domov. Ko so videle, kaj se je zgodilo in ko so še zapazile one usodepolne čevlje, razmetane po tleh, bušknile so vse hkrati v tak smeh in krohot, da ga ni popisati! Uboga Jera se od sramu ni vedela kam obrniti. Da bi bila čim preje ljudem izpred oči, je pustila na mestu jerbas, kolač, gnjati in čevlje, oh te nesrečne čevlje — in bežala kolikor so jo nesle

noge, naravnost domov. Doma je potem naprosila pastarico, da je šla po jerbas in druge stvari ter jih prinesla domov.

Od tedaj pa ni mogel Jere nikdo več pripraviti do tega, da bi nesla še kdaj kolač k blagoslovu.

Na svojo žalost se je morala še prepričati, da je bila tudi njena vraža prazna, kajti skoro vsa dekleta, ki so bila na tisto nesrečno soboto s kolačem daleč za njo, so se že pomožila, a Jera še vedno čaka na ženina.

Ondotni vaščani so dobri ljudje. Zato niso zaradi te neprilike nikdar Jere sramotili v obraz. Pozabiti pa tega vendar niso mogli in kjerkoli je kdo videl nesrečno Jero, je šepnil svojemu tovarišu:

«Glej, to je pa tista z blagoslovljenimi čevlji!»

orlovskih agitatorjev. S tem so dokazale, da so vredne članice našega Sokola, da so torej res prave Sokolice. Vsa gonja proti Sokolu je pač znamenje, da je tukajšnji Sokol res delaven, ki torej povzroča naši rimski duhovščini obilo skrbi in strahu. — Seveda naša duhovščina bi želela, da bi naše ljudstvo ji bilo slepo vdano in pokorno ter i nadalje tavallo v temi. Da pa temu ne bo tako, je poleg drugega naloga Sokola! Da bo naš Sokol kos nalogi, ki jo ima izvrševati, je dolžnost vsakega, za duševni in telesni blagor našega ljudstva dovezetnega Poljanca, da istega vsestransko podpira. Z ozirom na to se vabijo vsi za napredek vneti Poljanci k prireditvi našega Sokola, ki se vrši na velikonočni pondeljek ob pol štirihi popoldne v Sokolskem domu v Gorenji vasi. Na sporedu je poleg predavanja igra «K luči», ki ima namen, pokazati poslanstvo Sokolstva ter njega nasprotnike. Na imenovani dan torej na svidenje v Sokolskem domu v Gorenji vasi! — To bo prva predstava, ki se vrši na popolnoma novem, električno razsvetljenem odru.

Radovljica. Pišejo nam: Prejšnjo nedeljo je imel dr. Korošec pri nas shod pod milim nebom. Na shod so prišli tudi samostojni kmetje, da onemogočijo klerikalnem zborovanju — v revanžo, ker so eno nedeljo prej razbijali klerikalci po shodih samostojnih kmetov. Na shodu je prišlo do hudih prerekanj in pobojev. Neki podivjan klerikalec je udaril voditelja SKS Azmana z okovano palico s tako silo po glavi, da je ranjenca takoj polila kri. Vladni komisar je shod vsled tega razpustil. Čudno je pri tem le, da se je poklicano orožništvo tako milo obnašalo proti klerikalnim divjakom, dočim je proti samostojnim ostro nastopalo. Mi si tega ne moremo tolmačiti. Kaj ni za vse enaka pravica? Klerikalni shod se je vršil potem v zaprtih prostorih Katoliškega doma. Tam so se lahko zmenili med sabo in napitali svoje backe z raznimi lažmi, saj ni bilo nikogar, ki bi njihove laži razkrinkal.

Poljanska dolina. Na velikonočni pondeljek vsi v Sokolski dom v Gorenjo vas na sokolsko prireditev s predstavo «K luči»! Dom bo ta dan že električno razsvetljen. Igre «K luči», kjer so jo že igrali, niso mogli prehvaliti. Nikomur ne bo žal, kdor jo bo videl. Pa še druga zabava bo, posebno za mladino. Ples, pregrešna stvar! Čudno, da se bogatim in močnim ljudem v prejšnjih časih ni prepovedoval in se tudi še dandanes ne prepoveduje. Mi pametnega plesa sploh nimamo za kaj slabega. Obsojajo ga le oni, ki v vsem, kar ni ravno po njih volji, vidijo same počasti in pregrešnosti. Tudi duhovniki so različnega mnenja o plesu. Pametnejši in previdnejši, ki sveta ne poznajo samo iz pisanja, nimajo nič zoper to. Tako je tudi v naši dolini. Nekateri rohne čez to, kar se da. Bog ne daj, da bi prišli svatje, ki gredo k poroki v cerkev, z godci pred cerkev kot nekda, ko se vendar ni podrla zato nobena cerkev in nobeden svetnik ni vsled tega skočil z oltarja. Danes seveda to ni dovoljeno, ker drugače bi nekateri gospodje potem štrajkali. Udeležujejo se potem na domu tudi svatbe največ iz tega namena, da bi se ne plesalo. No, če gredo na svatbo, še ni največje zlo, saj se jo je udeležil sam Odrašenik v Kani-Galileji in celo napravil čudež, ko je zmanjkalo vina. Mogoče so tudi plesali, sicer pa sv. pismo o tem molči. Umestno se nam vidi, da tudi o tem povemo svoje mnenje. Ples in zabava bodi primerne in dostojne, in ni se treba bati nikogar, tudi župnika ne. — Dolina, Poljane, Gorenja vas in okoliške vasi so že razsvetljene z elektriko, kar je velik napredek za kraj. To se bo videlo in pokazalo šele čez par let, kakšne važnosti je ta naprava.

Trbovlje. Uredništvo «Domovine» izjavlja, da od Jozefe Bučevca še ni prejelo nikdar nobenega dopisa. Sploh je bilo ime omenjene gospe doslej uredništvo popolnoma neznan.

Raka pri Krškem. Naš somišljenik se pritožuje, da neki tukajšnji naprednjaki podpirajo klerikalnega gonjača Janeza, ki živi drugače od milosti drugih, in katerega so postavili celo za občinskega tajnika.

Veliki Gaber. Pritožujejo se nam, da se sedaj na štiritrazredni šoli ravno tako uči kot prej, ko sta bila samo dva razreda. Trije učitelji imajo sedaj ravno toliko ur kot prej dva. Otroci so vsled tega na škodi in ravno tako davkoplačevalci. V kolikor je tu nered, naj preišče višji šolski svet.

Planina pri Rakeku. To je zašumelo v Drežetovi glavi. Bral je v «Domovini», da on ne bo nikdar občinski gerent, bral je tudi, da je bilo odposlanstvo iz Planine pri pokrajinski upravi, kjer se je temeljito obrazložilo, kaj se vse godi v naši občinski pisarni. Modri možje: župnik, Ziherl in gerent so stopili v župnišču skupaj in si skovali zaupnico — sami sebi. Drežče je potem skakal po hišah in iskal za gerenta in zase podpisov. To reč je potem nesel v Ljubljano in tam z gerentom milo prosjačil, naj ne verjamejo onim Planincem, ki so resnico govorili. Tudi o našem občinskem tajniku imamo še marsikaj povedati. Za enkrat naj bo dovolj.

Beleške

+ **Ruski komisar zunanjih zadev Čičerin o razmerju Rusije do Jugoslavije.** V nekem razgovoru o tem predmetu je izjavil Čičerin: «Toliko časa, dokler v Rusiji nismo imeli enotne fronte in smo se morali na vse strani boriti proti raznim neprijateljem, smo morali agitirati tudi po drugih državah, da smo si olajšali svoj položaj. Danes nas nikdo ne napada in torej nimamo potrebe, da bi se vmešavali v notranje zadeve tujih držav, torej tudi ne v jugoslovanske. Vsaka država naj dela, kar hoče. Mi smo želeli obnoviti stike z Jugoslavijo, a jugoslovanska vlada je odbila razgovore, ki smo jih hoteli imeti na Dunaju. Sovjetska ruska vlada bo srečna, če more zopet stopiti v zvezo z Jugoslavijo, ki pa naj ne trpi caristične agitacije proti Rusiji v svoji državi.» Bližnja bodočnost in razvoj razmer nam gotovo pokažeta, koliko je bilo v Čičerinovih besedah iskrenosti.

+ **Kako se hujska.** Mariborska «Straža», ki po svojem nagnusnem, naravnost tolovajskem pisanju nima para v Jugoslaviji, se poslužuje v svrhu hujskanja proti državi vseh mogočih izmišljotin in laži. Ena zadnjih števil prinaša notico pod naslovom «Drvimo za Avstrijo», v kateri pravi, da kroži sedaj za štiriintričetrt milijarde papirnatih bankovcev več v naši državi nego koncem lanskega leta. K temu pripominja «Straža» še sledeče: «Kmalu bomo s tiskanjem papirnatih bankovcev tam, kjer se nahaja Avstrija, v kateri se natisne vsak dan za eno milijardo papirnatih bankovcev.» — Za tako neumne ima «Straža» svoje čitatelje, da jim servira v svrhu hujskanja takšne lopovske laži. Pri nas imamo namreč vsega skupaj v prometu le 4¼ milijarde dinarjev, ne pa za to vsoto več nego lani. Z Avstrijo pa nas danes niti od daleč ne more nihče primerjati. Saj je vendar razlika v tem, da kroži v Avstriji nad 300 milijard kron, pri nas pa samo 4¼ milijarde dinarjev (19 milijard kron). To je ena izmed «Stražinih» laži, ki se lahko kar zagradi in iz katere se vidi najbolj jasno vsa podlost klerikalnih hujskačev. Druge «Stražine» laži se

ne dajo tako hitro prijeti, zlasti ne njene balkanske storije, katere prinaša in raztezava «Straža» po svoje, ker jih seveda ne moremo ne mi, ne «Stražini» čitatelji kontrolirati in se sami prepričati o njihovi resničnosti.

+ **«Korupcija, korupcija»** ... tako kričijo neprestano klerikalni listi in očitajo korupcijo demokratom, ne da bi se kdaj dovolj jasno izrazili, v čem obstoji ta korupcija. Mislijo si: «Nekaj nam bodo ljudje že verjeli, če bomo neprestano kričali.» Tako tudi v «Straži» piše neki dr. J. J. (Josip

Jeraj?) o korupciji in korupciji. Ker se nam zdi, da dotični gospod sam po sebi nima zlobnih namenov, ga opozarjamo, naj ne išče svojih informacij od ljudi okoli «Straže» in naj se rajše sam na licu mesta informira o zadevah, o katerih piše. Potem bo brezdvomno manj bojevit, bo manj premleval korupcijo in bo marsikje razumel vpoštevati tudi položaj, ki je nastal po vojni vsled vojne. Poštevnosti in uvidevnosti je treba malo več, pa bi današnji politični boji ne bili tako preko mere ostudni.

Kmetijski glasnik

PRAZNA KRMA — PRAZNE KOSTI.

Velikanska je škoda, ki jo je napravila lanska suša. In še je ni konec! Ne le da smo morali v tej stiski veliko živine odprodati, da se nam je znižal na ta način ves užitek pri živini, in da nam je živina shujšala v mnogih hlevih do kosti, ampak pojavila se nam je v zadnjem času tudi še ta posledica, da so začele starejše živali in breje krave bolehati na nevarni «kostolomnici». Živali zgube tek, postanejo lizave in se kažejo utrujene. Hoja jim je trda. Ta bolezen lahko trpi mesce in mesce in lahko konča s smrtjo. Obbolele krave nam nazadnje tudi obleže, kar je posebno nevarno pred porodom. Živali se skraja ne upajo uleči, pozneje nam pa padejo. Pri tem si lahko ena ali druga kost zlomi, tako da sploh ne morejo več vstati.

Vzrok tej bolehnosti je *pomanjkanje apna in loslorove kisline* v krmi. Molzne in breje krave izločujejo v mleku in za tvorbo svojega sadu neprestano apno in fosforovo kislino. In če manjka teh snovi v krmi, jih jemljejo iz kostij. In letos jih manjka v krmi. Naša krma je zaradi lanske suše revna na apno in fosforovi kislini, tako da jih mora žival jemati iz lastnih kostij. Na ta način postanejo kosti krhke in trhle. Posebno prizadete so v tem slučaju medenične kosti.

V takih letih, ko se je bati kostolomnice, je skrbeti, da dobe živali in zlasti breje krave zadosti rudninskih snovi v krmi. Poleg soli je treba pokladati tudi klajno apno, ker ima klajno apno potrebno fosforovo kislino in apno v sebi. Najbolje je seveda, če moremo pomagati z dobrim sladkim senom, z otrobi in močnimi krmili, ki imajo vse potrebne rudninske snovi v zadostni meri v sebi. Če smo pa navezani na slamo, kakor letos, potem je na vsak način treba, da pomagamo tudi s klajnim apnom.

Kravam, ki so v brejosti shujšale, moramo sploh pomagati z močnimi krmili, da nam ne zapadejo nevarni kostolomnici. Preprečiti moramo, da bi se zaradi prazne krme načele razzun mesa tudi še kosti. In če se je začela pojavljati pri takih živalih utrujenost in težka hoja, jim je takoj pomagati, da jih mogoče še rešimo pred nevarnimi posledicami take bolezn. Zelo se priporoča, da jim dajemo v tem slučaju tudi lan ali lanene tropine, ki prav ugodno vplivajo tako oslabelemi kravam. Klajnega apna jim lahko pokladamo po 30 do 50 gramov na dan, t. j. eno ali poldrugo žlico.

PREHOD NA ZGODNJO PAŠO.

Naša živina je sestradana in shujšana. Med zimo je dobivala premalo tečne krme. Trpela je vsa njena životnost, vsa prebava in presnova. V premnogih hlevih je dobivala dan na dan samo slamo, drugače pa največ slame in nekaj malega sena. Želodec je zaradi tega umerjen in vaje več-

del na prazno suho krmo. Znano je, kako je slama težko prebavna in kako je revna na beljakovinah in rudninskih snoveh.

Če začnemo sedaj naenkrat z zgodnjo pašo, se vsa prebava hipoma izpremeni. Treba je zaradi tega velike previdnosti! Vsako prenaplo prehajanje od dosedanje težko prebavne suhe krme na lahko prebavno in sočno travo, ki jo daje zgodnja paša, bi se težko maščevalo. Živali bi dobile drisko in bi nam vsled tega še bolj oslabele in še bolj shujšale. Zaraditega moramo biti zelo previdni. Na zgodnjo spomladansko pašo moramo polagoma prehajati, da se ji želodec polagoma privadi, tako kakor je sploh treba, da prehajamo od suhega krmiljenja počasi na zeleno krmo. Sicer je neizogibno, da se živalski želodec pokvari in da se pokažejo vse zle posledice tako pokvarjenega želodca in črev.

Potrebno je, da pokladamo živalim pred pašo zmeraj nekaj suhe krme in da jo spuščamo na pašo skraja po menj časa, pozneje pa čimdalje več. Saj 10 dni mora trajati to navajanje na pašno travo, da se želodec zadostno utrdi za prebavo sočne trave in da nam ostanejo živali zdrave. Polaganje klajnega apna in močnih krmil je v tem času nujno priporočati, če hočemo več uspeha imeti. Sol bi pa v začetku zgodnje paše manj ugajala, ker bi nepotrebno pospeševala prebavo pašne trave, ki je že sama na sebi lahko in hitro prebavna.

Varujmo se tedaj pred prenapleno zgodnjo pašo in tudi pred izključno pašo, ker se je v takem slučaju bati, da se živalim pokvari prebavila, in bi nam živali na ta način trpele še večjo škodo, kakor so jo trpele ob zimskem stradanju.

PREMOVANJE ŽIVINE V NAŠIH RAZMERAH.

Med sredstva, s katerimi pospešujemo živinorejo, spada tudi premovalje živine. Premije delimo z namenom, da odlikujemo živinorejce za njih uspehe in da jih spodbujamo k nadaljnjemu delu. Zanesti se ima potrebna spodbuda in zanimanje za uspešno rejo pa tudi med vse udeležnike takih ogledov in razstav.

Uspehi, ki smo jih dosegli dosedaj s premovanjem goveje živine, so različni. Po nekod se nekoliko poznajo, drugod pa nič. Pripisovati je to različnim našim živinorejskim razmeram, pripisati pa tudi pomanjkljivim sredstvom za taka premovanja. Kjer je reja plemenske govede bolj ustaljena, tam je zaznati uspehe, kjer je pa vsa reja preveč menjalna, tam pa manjka uspehov. Po takih krajih z menjalno rejo so prejeli premije tudi posestniki, ki so imeli slučajno kako lepo žival, kako lepo kravo ali telico, ne glede na to, ali je bila domače reje ali pred nekaj časom kupljena. In tako so se premirali tudi biiki brez ozira na izvor. Po teh krajih je bila tudi vsa slika takih razstav in ogledov navadno zelo pisana, ker so se prigrale vse mogoče živali. Več-

krat se je končalo premovanje tudi v znamenju prepira, ker je hotel rejec simodolskega bika ravno tako svojo premijo, kakor lastnik enobarvne sive pasme, četudi ni spadala simodolska živina v dotično pasemsko okrožje. Pripeljane živali so se presojale najprej po vnanosti, ki naj bi bila razodevala tudi notranje vrednosti dotičnih živali.

Brez dvoma je premovanje tudi zanaprej važno vzgojevalno sredstvo za povzdigo naše živinoreje. Potrebno pa je, da se vrši po najbolj primernih načelih. *Pred vsem* spada premovanje v kraje, kjer je vsa reja bolj stalna in ne tako menjalna, kakor je še po raznih naših krajih. Premovati se imajo plemenske živali, vzrejene potom lastne ali domače izpodreje. Ne pa sploh živali, ki so lepših telesnih oblik. Deležni naj so premij rejci v pravem pomenu besede, živinorejci, ki se ukvarjajo z vzrejo prikladne plemenske živine in z domačo izpodrejo. Na noben način pa živinorejci, ki imajo slučajno kako lepo žival v hlevu.

V drugo bi se morale deliti pa premije v prvi vrsti za bika in plemenske krave. Mlajši govedi le v tem slučaju, če se prižene skupaj z matero živaljo, da se na ta način lahko presodi uspeh izpodreje. Vse druge živali pa za sedaj ne spadajo k premovanju. O kakem premovanju volov pa sploh ne sme biti govora, razen če si hočejo zasebni interesenti dovoljevati na svoje stroške take prireditve.

Po vsem tem je treba omejevati premovanja le na poklicane plemenske okraje in je deliti tudi v teh krajih premije le v resnici zaslužnim živinorejcem. Odlikujejo naj se uspehi domače izpodreje, potem bo postalo premovanje pravo vzgojno sredstvo tudi za druge živinorejce.

NJIVE V KAMNITIH LEGAH.

Veliko kamnitega sveta se je pri nas že privedlo do večje rodovitosti. Imamo pa še zmeraj veliko take zemlje, ki je bogata na nepotrebnem kamenju in ki znižuje njeno rodovitost in njeno vrednost. Tukaj se nam kaže v podobi zob, ki štrle iz zemlje, tam zopet v podobi glav ali večjih skal, kakor da bi jih kdo nalašč posadil na njivo.

In tem kamnitim zobem in glavam se umikamo s plugom leto za letom, spomladi, ob ajdovi setvi in jeseni. Neverjetno! Koliko neprilike povzroča tako obdelovanje! Koliko lažje bi se oralo in koliko več prostora bi se dobilo, ako bi se to kamenje odstranilo iz njiv. Tako se pa leto za letom umikamo tem neplodnim oviram! Posebno tam, kjer štrle le posamezni zobje iznad površja in kjer ni nobene širše skalnate plasti v zemlji, posebno po takih legah bi se škodljivo kamenje lahko že davno iztrebilo, njivo pa na ta način očistilo.

Poglejmo, koliko dobrega so v tem pogledu dosegli že po drugih krajih, n. pr. na Krasu, v kraju tedaj, ki je še vse bolj kamnit kakor so naši kraji. Koliko kamenja se je že tam iztrebilo in koliko prostora se je očistilo in spremenilo v rodovitna zemljišča. Posnemajmo te kraje! Posnemajmo pa tudi tiste naše gospodarje, ki se ne strašijo tega dela in ki so tudi že eno in drugo njivo očistili od kamenja. Ako bi se vsako leto saj en del naših njiv očistil, bi bile njive lahko že davno otrebljene in očiščene od kamenja.

Saj tam, kjer se nahajajo posamezne drobnejše skale v zemlji, naj bi se te odstranile. Na ta način bi se ne pridobilo le več rodovitnega prostora na njivi, ampak vse obdelovanje takih njiv bi postalo veliko uspešnejše in lažje, kakor je pa da-

nes, ko se moramo teh skal ogibati in ko nam pri tem trpi tudi vse orodje in živina. Na marsikateri njivi bi se dale te drobne in redke skale z malim trudom iztrebiti. Treba je le dobre volje. Drugače pa je tam, kjer leži vsa njiva na razsežno in močno skalovitih tleh. V takem slučaju večkrat ni mogoče kaj izdatnega storiti, ker bi manjkalo zemlje in ker bi tudi stroški za tako čiščenje preveč narasli. Zato naj bi se po vseh ugodnejših legah skušalo odpraviti nadležno in škodljivo kamenje, ki nam je povzročilo že dovolj škode in je skrajni čas, da izgine že enkrat iz naših njiv.

ŠE VEČ ČEBULE.

Naša država je znana zaradi pridelovanja čebule. Tudi naša Slovenija ima kraje, kjer se čebula v večji meri prideluje. Znano nam je v tem oziru Ptujsko polje in okolica Podzemlja v Belokrajini, kjer sadijo čele njive čebule.

V zadnjem času je cena čebuli silno poskočila, kar kaže, da je imamo še premalo. V resnici je proti spomladi vedno primanjkuje, tako da si moramo pomagati tudi z laško in egiptovsko čebulo.

Čebula je važen pridelek, ki se v kuhinjskem gospodinjstvu močno rabi in vsestransko izkorišča. Z njo se pripravljajo najrazličnejša jedila, da postanejo bolj okusna in tečna. Rabi nam pa tudi sama zase za jed, zdaj v podobi omake, zdaj v podobi salate ali pa kako drugače. Njena porabnost je velika, tako da je pravcata zadrega v kuhinji, če zmanjka čebule.

Danes stane kilogram čebule v Ljubljani 36 kron! Dražja je kakor so pozna jabolka. Spričo tega je važno, da posvečamo čebuli nekoliko več pozornosti. Dajmo jo nekoliko več saditi! Saj v bližini večjih krajev in mest naj bi se sadilo več čebule, ker bi se dala zlahka in dobro prodajati. Okolica Ljubljane bi bila tudi pripravna za pridelovanje čebule.

Čebula se prideluje na vrtu ali pa zunaj na njivi. Glavno je, da je zemlja dobra, rahla in rodovitna. Dobra vrtna zemlja ji najbolj ugaja. Uspeva pa tudi na njivi z rodovitno in bolj rahlo zemljo. Najbolj priprosta je saditev čebule s pomočjo *čebulka*. Sedaj se ga še dobi. Samo drag je. Zanaprej ga pa lahko sami pridelujemo iz semena. Za saditev čebulka je treba dobro pripravljene zemlje in zemlje, ki je bila leto prej gnojena. Na svežem gnoju se saditev ne priporoča, ker nam v takem slučaju čebula rajše gnije. Nekaj pripravnega prostora se lahko še povsod najde. Dotični prostor naj se pred saditvijo dobro poravnava in razdeli v gredice (lešice). Po teh gredicah je saditi čebulk v vrste, ki naj so dober pedenj narazen. V vrstah samih pa ravno tako. Saditev naj bo bolj plitva, ker se le v tem slučaju prav debeli.

Če nimamo čebulka, si lahko pomagamo tudi še s *semenom*, če ga takoj posejemo v gorko leto ali pa v tružice z rahlo črno zemljo, ki jih postavimo na gorkem prostoru in jih pridno zalivamo, da nam seme čimprej izkali. Kakor hitro so mlade čebulne rastlinice toliko odrastle, da napravijo stebelca, tako močna kakor jih ima drobnjak (šnitlih), pa jih lahko presajamo na prosto. Za tako pridelovanje čebule iz semena je letos že malo pozno, vendar se da še izvesti, ker bo letos vsa spomladna setev zakasnjena zaradi neugodnega vremena. Zanaprej si lahko potrebno čebulno seme doma pridelamo, če posadimo nekaj glav semenske čebule.

Čebula potrebuje poleg dobre zemlje tudi pridnega, večkratnega okopavanja. Zemlja mora biti rahla in pleva čista.

O MENJAVI SEMENA.

Pri kmetijskih rastlinah moramo vpoštevati v prvi vrsti domače sorte in domače seme. S skrbnim odbiranjem semen in skrbnim pridelovanjem se dajo naše domače rastlinske vrste še močno izboljšati, tako glede rodovitosti kakor tudi glede kakovosti. Mnogo hvaležnega dela nas čaka še v tem oziru. Sedanji čas zahteva od nas, da smo glede semena bolj izbirčni in da skušamo tudi z izbranim semenom pospeševati doseganje naše pridelke. Tako, kakor po drugih krajih, kjer se je v zadnjih desetletjih že veliko dobrega doseglo s pomočjo skrbno odbranega in skrbno vzgojenega semena. Vse različne vrste, ki se hvalijo in ponujajo danes po cenikih semenskih trgovcev, pa tudi po kmetijskem časopisju, so sad skrbnega odbiranja in vzgajanja semena. Posnemajmo tudi pri nas te kraje in skušajmo kaj več doseči!

Pri menjavi semena imam v mislih pred vsem žitna semena, ki jih naročujemo iz tujih krajev. Pri vnanjih žitnih vrstah opazujemo namreč, da se nam rada sprevržejo in da je treba po pretoku gotovega števila let seme zopet od zunaj dobiti, da nam daje povoljne pridelke. Ta izprevržba semen se pojavi prej ali slej, kakršne so namreč naše krajevne razmere v primeri s pogoji izvirnega kraja. Najprej se sprevržba pokaže v slabi letini.

Ker je prav, da se delajo tudi pri nas poskusi z novimi sortami žitnih in drugih rastlin, da se na ta način če mogoče okoriščamo z najnovejšimi vspeli na polju rastlinarstva, moramo računati že v naprej, da bo treba tudi v ugodnem slučaju menjavati s takim semenom, ker je težko mogoče, da bi se nam novejšje sorte tako popolno vdomačile, da bi ne zgubile nič na svoji rodovitosti in kakovosti.

Kar se tiče vnanjih vrst žita se načeloma svetuje, da jih skušamo dobiti iz mrzlejših severnih krajev, ker so ondotne vrste bolj utrjene in zaradi tega bolj odporne. Dosedanje izkušnje pa to le deloma potrjujejo. Nekatera žita nam iz gorkejših krajev bolj vspevajo. Pripisati je to po našem mnenju tej okolnosti, da se vsa razvojna doba n. pr. pri pšenici, ki jo dobimo iz hladnejših krajev, skrajša in da se s tem skrajša tudi njen pridelek. Hitro menjajoče naše vreme in naglo nastopajoča poletna vročina jo stisne v rasti. Pri jari pšenici se to še bolj opazuje. Opozarjam pri tej priliki tudi na našo malo ali zgodnjo turšico «činkvantinko», ki je iz gorkejših krajev, in ki se po naših krajih prav dobro počuti. Če hočemo s tujimi semeni povzdigniti naše pridelke, uvažujemo pri poskusih tudi pripravna semena iz gorkejših krajev, ker nam obetajo iz prej navedenega vzroka ugodne vspehe. Poskusi naj to doženejo.

Gospodarstvo

= **Obtok bankovcev v naši državi.** Dne 31. marca je bilo v naši državi v obtoku za 4 milijarde 784 milijonov 700 tisoč dinarjev papirnatega denarja. Od 22. do 31. marca se je obtok povečal za 56 milijonov 300 tisoč dinarjev.

= **Vrednost denarja.** Na zagrebški borzi se je dobilo dne 11. t. m. 1 dolar za 304 do 306 naših kron, 100 čeških kron za 604 do 612 naših kron, 100 italijanskih lir za 1670 naših kron, 100 nemških mark za 114 do 117 naših kron, 100 avstrijskih kron za okoli 4 naše krone.

= **Žitni trg.** Cene žitu so se zadnje dni precej ustalile. Na večji padeč cen zaenkrat ni misliti, ker še po mnogih krajih naše države pri-

manjkuje žit. Iz raznih držav poročajo, da so cene zadnje dni znatno padle vsled tega, ker se obeta letos dobra letina. Tudi pri nas v naših žitnorodnih pokrajinah, zlasti v Vojvodini, je ozimna setev lepo prezimila in obeta dobro letino. Mraz zadnjih dni najbrže ne bo naredil škode. Če se vesti o dobri prezimitvi setve izkažejo za resnične, in če se bodo posevki dobro razvijali, bodo tudi pri nas cene znatno padle. Pretečeni teden se je tržila v Vojvodini pšenica povprečno po 1700 K, koruza pa tudi do 1400 K. Za fino moko se je zahtevalo okrog 25 K. Oves se je ponujal po 1300 K, ječmen pa po 1270 do 1300 K z vtovorne postaje.

= **Cene na ljubljanskem trgu so bile pretečeni teden:** Goveje meso boljših vrst 52 do 64 K, meso slabše vrste 44 do 48 K, telečje meso 50 K kg, svinjsko meso I. vrste 70, II. vrste 66, slanina trebušna 84 do 86 K, riba in sal 86 do 88 K, mast 90 do 100 K po kvaliteti, kostrun kg 30 K, jagnje 40 K, kozličevina 50 K, kokoš 90 do 140 K po teži, raca 120 do 140 K, jajca komad 4 K, mleko liter 10 K, surovo maslo 140 kron, čajno maslo 180 K, moka št. 0 kg po 26 K, orehi kg 46 K, luščeni kg 160 K, jabolka kg 24 do 32 K po kakovosti.

= **Cene živini še vedno naraščajo.** Na Hrvaškem je že težko kupiti kravo izpod 25 K za kg žive teže.

= **Seme za setev.** Kmetijsko ministrstvo je dobilo 50 vagonov semenske pšenice in ječmena najboljše kakovosti. To seme se bo razdelilo preko poljedelskih zadrug seljakom.

= **Hmelj v Savinjski dolini.** Iz poročila o glavni skupščini «Hmeljarskega društva za Slovenijo» v Žalcu je razvidno, da se je lani pridelalo v Savinjski dolini okoli 4200 metrskih stotov hmelja. Za ta hmelj se je skupilo pri povprečni ceni 200 K za kg okoli 84 milijonov kron. Hmeljarsko društvo, ki se neumorno trudi za procvit savinjskega hmeljarstva, je štelo lani 193 članov. Najzavednejši hmeljarji stanujejo v občinah: Braslovče (45), Žalec (39), Gomilsko in Gotovlje (po 25). Vransko ima le enega zastopnika, dočim so hmeljarske občine Griže, Prekopa, Št. Andraž, Št. Ilj, Velika Pirešica, Št. Martin v Rožni dolini, Št. Janž na Vinski gori, Rečica na Paki, Šoštanj in Velenje brez zastopnika. Lani je bila hmeljska letina v Savinjski dolini vsled suše slaba in tudi površina nasadov še ni dosegla predvojnega stanja. Letos se je površina nasadov že znatno povečala.

= **Čebelarstvo v naši državi.** Kakor poročajo iz raznih krajev, je letošnja zima zelo škodovala čebelam, katerih je mnogo poginilo. Zlasti v Vojvodini so čebelarji močno oškodovani.

= **Mesečni sejmi na Rakeku.** Občina Rakek se trudi, da bi se dovolili na Rakeku mesečni sejmi za govejo živino in konje. Rakek bi bil za te sejme prav primeren kraj, ker je najzapravnejša obmejna postaja, ki je edino železniško prometno izhodišče vseh okoliških krajev.

= **Nova ležišča soli v Bosni.** V okolici Tuzle v Bosni so odkrili velika ležišča soli, ki so tako izdatna, da bi se moglo v enem letu izkopati za 4400 vagonov soli, s čemur bi bila krita ena četrtina potrebe v naši kraljevini.

= **Davek na žganje se je sedaj uvedel tudi v Srbiji,** kjer ga doslej ni bilo.

= **Poljedelsko orodje na račun vojne odškodnine.** V kratkem prispe iz Nemčije 7000 ton poljedelskega orodja, ki nam ga mora dati Nemčija na račun vojne odškodnine.

— Notranje posojilo v znesku ene milijarde dinarjev. Finančni minister je pooblaščen, da sme razpisati notranje posojilo v znesku ene milijarde dinarjev za zgradbo državnih poslopij.

— Nova ponudba za gradnjo železnic v naši kraljevini. Kakor poročajo, je še eden konzorcij ameriških bank izročil našemu prometnemu ministru ponudbo za zgradnjo novih železnic v naši državi. Kakor je znano, vlada ravno sedaj proučuje ponudbo neke ameriške družbe, ki hoče zgraditi takozvano jadransko železnico, ki bi vezala Beograd z jadranskim morjem.

— Osiguranje valute za živino. Od 16. t. m. naprej se mora vršiti osiguranje valute tudi za izvoz žive ali zaklane živine.

Novosti

Veselo Veliko noč bralcem in bralkam „Domovine“

* Vitomir Fedor Jelenc umrl. Dne 10. t. m. zvečer je umrl urednik «Jutra» g. Vitomir Fedor Jelenc. Pokojnik je bil vse svoje življenje iskren Jugoslovan. Še iz nekdanje Avstrije je šel v Srbijo, ker je vstopil v državno službo. Ko je izbruhnila svetovna vojna, je vstopil v srbsko armado in je pretrpel z njo vse nadčloveško trpljenje in vse grozote. Pri teh naporih si je uničil zdravje, vendar je po vrnitvi v Ljubljano ves čas pridno delal kot urednik «Jutra». Napisal je več književnih del. V kratkem, torej po njegovi smrti, izide knjiga, v kateri opisuje doživljanje v svetovni vojni in trpljenje Srbije. Medtem se je razpasel kal boleznih v njem tako, da je pred nekaj tedni obležal, a zdaj ga je smrt rešila trpljenja. Pokojnik je bil star šele 36 let. Za svoja bojna junaštva je prejel W. F. Jelenc več odlikovanj: veliko zlato kolajno Miloša Obilića, francoski in češki vojni križec ter albansko spominsko kolajno. Vzorcuemu junaku in iskrenemu ljubitelju svojega naroda boji lahka osvobodjena naša zemlja, mi pa mu ohranimo blag in trajen spomin!

* Slovenski dar kralju. Poseben odbor, čegar častni predsednik je g. pokrajinski namestnik Ivan Hribar, pokloni kralju Aleksandru I. povodom njegove poroke vilo na Bledu, ki jo je v ta namen kupil od kneza Windischgrätza.

* Poročni dar kralju. Hrvatski kmetje, ki so 4. t. m. obiskali Beograd in se potem odpeljali dalje po Srbiji, so prinesli s seboj krasno blazinico iz hodnega platna, izvezeno po načinu hrvatskih narodnih vezenin in z monogramom A M na sredi. Blazina je ročno delo hrvatskih kmetic. Na svojem povratku jo kmetje izročijo kralju kot poročni dar.

* Velikonočne praznike praznuje kralj v Bukarešti. Veliko noč bo kralj Aleksander praznoval na rumunskem dvoru v Bukarešti.

* Bivši minister dr. Kramer je odklonil povabilo na genovsko konferenco.

* Klofač v Jugoslaviji. V sredo, dne 5. t. m. se je peljal bivši minister, češkoslovaški senator Vaclav Klofač skozi Maribor, odkoder je potoval po zasebnih poslih v Split.

* Upravno sodišče v Celju. Na seji zakonodajnega odbora je bilo med drugim sklenjeno, da dobi mesto Celje upravno sodišče za Slovenijo in Prekmurje.

* Ilahi odhajajo. Dne 8. t. m. je odplula iz Šibenika v Dalmaciji zadnja italijanska vojna ladja. Takoj po odhodu so zaplapolale po vsem mestu naše zastave.

* «Jugoslavija» tožena. Po svoji stari navadi je «Jugoslavija» pred nekaj dnevi nabruhalo cel koš zlobnih natolcevanj proti raznim naprednjakom, med njimi tudi proti g. Ribnikarju, češ da je med vojno postal bogataš na račun tedanje mestne aprovizacije ljubljanske. G. Ribnikar je odgovoril s tožbo.

* Vesele velikonočne praznike želimo vsem Sokolom in Sokolicam. Josip Smrke, Žužemberk; Anton Ilnikar, Žužemberk; Franc Brulc, Trebnje; Mihael Nagelj, Franc Mihec, Novo mesto; Franc Terdan, Ribnica; Janko Vardjan, Črnomelj; Anton Glad, Brod, vsi v Veliki Kikindi, 2. baterija, 2. devizija, 5. pot. art. puk.

* Zvišajte zavarovalnino proti požaru in drugim nezgodam! Prejeli smo: Pokrajinska uprava oziroma bivša deželna vlada je potom političnih in policijskih oblastev že parkrat pozvala ljudstvo, naj sedanjim razmeram odgovarjajoče zviša tudi zavarovalnino proti elementarnim nezgodam, zlasti proti požaru. Uspeh teh pozivov je bil dosedaj le neznamen, ker se še vedno dogajajo slučajji, da znaša škoda, ki jo je posamezniku povzročil požar, več stotisoč kron, med tem ko je zavarovalnina primeroma le majhna. Sredstva, ki jih je imela pokrajinska vlada na razpolago za podpore v elementarnih nezgodah, so bila že v prejšnjih letih primeroma majhna; v letošnjem letu so pa še manjša, ker je tozadevna postavka v proračunu za leto 1922. znatno zmanjšana. Pokrajinski upravi vsled tega tudi v manjših slučajih ne bo mogoče, da bi prizadetim naklonila državno podporo, ali vsaj ne v večji izmeri.

* Razstava slovenskih čipk v Beogradu je bila otvorjena dne 6. t. m. Srbski list «Pravda» jo hvali in pravi, da ta razstava najbolje priča, do kako visoke popolnosti se lahko razvije domača, hišna obrt.

* Seznam izžrebanih srečk «Kola jugoslovenskih sester» je v tisku in izide v par dneh. «Kolo» ga razpošlje vsem šolarji, društvom, trafikam, gostilnam in sploli vsem onim, ki so v večjem številu razpečavali srečke.

* V božjem imenu. V klerikalnem društvu «Dobrodelnost» v Ljubljani so menda prišli na sled nekim nerednostim. Škof se menda trudi, da bi stvar kako spravil v red. Dosedanji vodja, Janez Kalan, je svoje mesto odložil. To je pač najenostavnejše.

* Razprodaja civilnih oblek. Intendantca za Slovenijo v likvidaciji v Ljubljani bo od 1. aprila do 31. maja prodajala na dražbi civilne obleke, perilo in čevlje.

* Naši ujetniki v Italiji. Pred kratkim so pod tem naslovom prinesli dnevnik vest, da je v laškem Tripolisu v Afriki ogromno število naših ujetnikov, ki trpe vse mogoče trpljenje. K sreči se je izkazala vest kot neresnična. Vse skupaj je zbornal v svet nek lahkomišljenec, ki je bil uslužben nekje na jugu pri železnici in odslovljen iz službe. Ker ni imel denarja, pa je hotel domov v Slovenijo, si je izmislil celo storjo, kako je bil ujet in slednjič pobegnil. S to storjo je prav po aprilsko «navlekel» oblast in potom njih seveda tudi časopisje. Kadar bo stvar še bolj razčiščena, bomo po potrebi še podrobneje poročali o njej. Za enkrat naj zadostuje tole pojasnilo, da ne bo nepotrebnega razburjenja.

* V avtomobilu okrog zemlje. V Osijeku so imeli te dni priliko gledati avtomobil s sledečimi napisi: «Pot okoli sveta. Naša hiša. Naša rodbina. Celo človeštvo». Lastnik avtomobila je nek Bur iz južne Afrike. Okrog zemlje potuje v avtomobilu z ženo in otroci. Pred dvema letoma se je bil

preselil iz Afrike v Ameriko, kjer si je dal napraviti avtomobil, ki sedaj v njem potuje po svetu. Izjavil je, da je bil tri leta v vojni in je med tem uvidel, kako se ljudje more med seboj, ne da bi drug drugega poznali in prav zaradi tega, ker se ne poznajo je sklenil, da hoče svojim otrokom res pokazati ves svet in jih seznaniti z vsemi ljudstvi. Doslej je prepotoval že Ameriko, Francosko in Italijo. Sedaj potuje po Jugoslaviji, odkoder pojde v Carigrad in Azijo.

* Prepeški sodnik. Kje je neki tak? No, tam, kjer vlada «najlepši red», to je na Koroškem, kjer Nemci in nemčurji na vse mogoče načine mučijo naše ljudi. Drugod je danes po svetu povsod navada, da sodnik sodi krivce, da varuje svoj ugled in svojo čast, na Koroškem je pa ravno narobe. Velikovški dr. Poetsch je šel med plačane in pijane razgrajče in jih je ščuval zoper Slovence. Če pridejo zdaj ti prepešči pred sodišče, kako naj jih pravično sodi in obsodi sodnik, ki je sam prepešča med prepešči. Taka je torej «pravica» naših ljudi na Koroškem v «svobodni republiki». Revež tisti, kdor je deležen te zlate prostosti, dvakrat revež pa Slovenec, ki mora uživati tako svobodo pod nemško peto.

* Kako so znali sodniki Evrope zemljepisje. Pred časom je v Londonu predaval profesor Wilde Hart o novem zemljevidu Evrope. Pri tej priliki je navedel par primerov, ki pričajo o naravnost neverjetnem neznanju zemljepisja, ki so ga pokazali strokovnjaki za časa raznih antantinih posvetovanj. Tako je na primer neki družabno visoko stoječ in ugleden Anglež svetoval pri neki konferenci italijanski delegaciji čisto resno, naj bi začela Italija v velikem obsegu izvažati v Anglijo banane, (neke vrste sad, ki ga v Italiji ni), da bi tako zboljšala svojo valuto. Neki drug tak modrijan je bil v dno duše prepričan, da leži Gdansko ob Sredozemskem morju. Eden izmed članov angleške komisije v Gornji Šleziji, je bil poslan tja zato, ker izredno dobro obvlada turški in grški jezik. «Gotovo so mislili,» je pripomnil profesor Hart, «da se nahaja Gornja Šlezija tam nekje v Mali Aziji».

* Črne koze so se pojavile v Srbiji v okolici Požarevca.

* Eksplozija. V pivovarni «Union» v Ljubljani je eksplodirala delavki Jeri Hribar steklenica v roki v trenotku, ko jo je pri polnjenju hotela zamašiti. Delavka je močno ranjena po levi roki.

* Konj se je splašil. V Ljubljano se je peljal iz Domžal Jurij Barle. Med vožnjo se mu je splašil konj, ki je nenadoma skočil v stran, a voz se je zvrnil. Barle je padel z voza in si je zlomil levo roko.

* Draga nesreča. V Mariboru so se pred časom splašili konji posestniku Francu Wagnerju iz Ceršaka in so v diru podrli na tla dve ženski. Ena je vložila proti Wagnerju tožbo. V soboto, 8. t. m. je bila razprava, pri kateri je oškodovanka zahtevala 90 tisoč kron odškodnine za bolečine. Razprava je bila preložena.

* Iz Jugoslavije izgnan je Feliks Just iz Borovca na Koroškem. Svoj čas je bil lesni trgovec v Savinjski dolini. Bil je kaznovan zaradi goljufije, zato pazite, da mu kdo ne nasede!

* Ptiček na varnem. V četrtek, 6. t. m. je detektiv v Ljubljani v Koldvorski ulici aretiral 25letnega nevarnega vlomilca Andreja Stetterja, ki je pobegnil iz policijskih zaporov v Banjaluki. V zavoju je imel 4000 kron vredno usnjato plahto, ki jo je odrezal z nekega voza.

* Pismonoša, ki ljubi dolarje. V Zagrebu so zaprli nekega pismonoša,

ker je imel preveč rad dolarje — v tujih pismih.

* Brezsrčna mati. V Brežicah je pred dnevi neka ženska na kolodvoru popustila par dni staro dete. Brezsrčni materi so že za petami.

* Roparski napad v Šmarju. Ko je šel postajenačelnik Pompe 7. t. m. ob pol štirih zjutraj službeno nadzirat železniško progo, ga je pri izhodu na postaji nenadoma napadel neznan človek in ga je udaril dvakrat s kolum po glavi. Pompe se je sicer prvi hip prestrašil, potem pa je pograbil napadalca in ga je vrgel ob tla. Med tem je prihitel na pomoč nek postajni delavec in je rekel načelniku «Gospod Pompe, preveč ste ga!» Pompe se je sklonil k napadalcu, ki je pa hitro segel po samokresu in izprožil. K sreči je delavec strel prestrigel tako, da je bil Pompe zadet samo v desno koleno. Nato je delavec vzel napadalcu samokres in je odšel s svojim predstojnikom v pisarno po luč, medtem je pa napadalec pobegnil. Na kraju napada sta ostali dve palici in klobuk. Orožništvo je napadalca izsledilo v osebi 22letnega Lorenca Krmelja, ki dejanje priznava, pravi pa, da se je v osebi zmotil in ni nameraval napasti g. Pompeja. Krmelja so izročili deželnemu sodišču v Ljubljani.

* Nepopoljšljiva. Iz Maribora je bila šele pred kratkim izgnana neka Ana Nagovšek, a se je 8. t. m. kljub prepovedi spet vrnila. Neki stražnik jo je spoznal in aretiral. Ker to njemu fantu ni bilo všeč, je bil aretiran še on.

* Mast mu je dišala. Neki Ivan K. je v mestni klavnici v Mariboru smuknil 10 kg masti ter jo shranil v bližnji gostilni. Stvar je prišla na dan in mast je prišla nazaj lastniku v roke, tat pa sodišču.

* Mož 29krat, žena 21krat obsodjena. Marija Slaček je bila že 21krat kaznovana zaradi tatvine. Zdaj sedi spet v zaporih mariborskega okrožnega sodišča, toda svoje navade se še ne more popustiti. Pred dnevi se ji je zahotelo po nekem lepem prtu kaznilniškem, ki si ga je ovila okrog života. Prišli so ji na sled in ji navrgli še sedem dni zapora. Tudi njen mož je vztrajen tat; 29krat je že bil obsojen zavoljo tega.

* Tihotapska usoda. V noči od 3. na 4. aprila so obmejni stražniki pri Rakeku v bližini državne meje zasačili tihotapca Ivana Turka. Ker je skušal uteči, je straža za njim streljala in ga zadela smrtno.

Iz raznih krajev

* Na Igu pri Ljubljani je izbruhnil požar v hiši posestnice Urše Novak. Gasilnemu društvu se je posrečilo požar v toliko omejiti, da je uničena samo streha in v podstrešju spravljeno seno. Škoda znaša nad 10.000 K.

* V Vevčah pri Ljubljani so dne 9. t. m. potegnili iz Ljubljaniice truplo narednika Matka Visočnika, ki so ga že dolgo pogrešali. Sodijo, da je najbrže sam šel v smrt.

* V Železnikih je padla Minka Blaznik, dveletna kočarjeva hčerka, tako nesrečno raz klop pri peči, da si je pri tem zlomila levo roko.

* V Žirovnici je dne 8. t. m. ob treh zjutraj izbruhnil požar v gospodarskem poslopju M. Sokliča. Sosedje in požarna bramba so brž prihiteli na pomoč in omejili ogenj, da ni načel v bližini stoječih poslopjij Kržišnika, Svetina in poštnega urada. Zelo hvalevredno je priskočila na pomoč požarna bramba iz Breznice pod vodstvom načelnika, župana Finžgarja.

* V Hrastniku pri Trojanah je legel na zakurjeno krušno peč posestnik Alojzij Izlakar. Hotel se je pošteno pregreji, ker ga je trgalo po

udih. Medtem je zaspal. Peč se je bolj in bolj razgrevala in Izlaker je dobil tako hude opekline, da je moral v bolnico.

* V Kozarščah pri Ložu je padla pod voz posestnikova hči Ivana Špeh. Kolo ji je strlo levo roko.

* V Poljanah nad Škofjo Loko je v temi na dvorišču tako nesrečno padel posestnik Franc Stanovnik, da si je zlomil desno roko.

* Iz Dobrne vasi pri Kočevju je doma 60letni Ludovik Merhar, trgovec, ki je te dni pobegnil iz norišnice.

* V Spodnjem Logu pri Kočevju je padla dveletna Josipina Verderber, hčerka posestnika, raz klop in si je zlomila levo nogo.

* V Zagorju je bilo urarju Motniku ukradeno zlatnine in srebrnine za 38.000 kron.

* V Jaršah pri Mengšu je na cvetno nedeljo popoldne začelo goreti v velikem mlinu F. Majdiča. Ogenj se je z neznanako naglavo razširil in kmalu objel vse poslopje. Kljub vsem poizkusom požarnih bramb iz vse okolice je mlin pogorel do tal in je škoda tako ogromna, da je zaenkrat še nepreračunljiva.

* V Gradcu pri Litiji je dne 2. t. m. nekdo napadel Miho Robnika, mizarja južne železnice iz Ljubljane, in mu je zadal dve rani na levi rami.

* Na Rakeku nameravajo uvesti vsakomesečne konjske in živinske sejme.

* V Pijavi gorici so neznanzi vlomili v trgovino Franca Hočevarja in odnesli, kar so dosegli.

* Na Jesenicah je bilo na kolodvoru iz vagona ukradenih tvrdki Uher šest zabojev suhih sliv. Škoda znaša nad 4000 kron.

* V Begunjah pri Cerkljici je nekdo vlomil v prostore «Kmetijske zadruge» in odnesel za 14.000 kron blaga, usnja in razne špecerije.

* V Trzliču so aretirali J. Betona, A. Mikiča, Janka Anžiča in Jerneja Hlebčarja zaradi hudodelstva tatvine.

* Na Selu pri Zagorju je neznanec odnesel obleko in perilo v vrednosti 8020 kron.

* V Šempolaju na Krasu je občinski svet sklenil, da naj županstvo prepove mladeničem izpod 17. leta vsakršno igranje in popivanje po javnih lokalih. — Jako hvalevredno

* V Rajhenburgu je razpuščen občinski odbor. Za gerenta je imenovan g. Josip Kosar, posestnik in gostilničar v Rajhenburgu.

* V Rogaški Slatini si zgrade pravoslavni svojo cerkev. Tozadevnemu pripravljalnemu odboru predseduje beograjski prota (duhovnik, približno isto, kakor pri katolikih dekan) Nikolaj Trifunović.

* V Studencih pri Mariboru je našel na neki njivi R. Senekovič moški suknjič, kravato in klobuk. Stvari je spoznal kot last Vinka Jandla iz Studencov in mu jih je hotel dati nazaj. Toda Jandl ga je za to prijaznost nahlulil, češ da stvari noče, ker manjka 1700 kron, ki so bile v suknji. Zaradi tega je Senekovič izročil imenovane predmete policiji. Jandl pa je pri policiji priznal, da je tisti večer popival in se ga tako nasrkal, da nič ne ve, kako in kaj.

* V Seborcih v Prekmurju je hotel 17letni sin vdove Rituper urediti transmisijo na kolesju v mlinu, toda kolesje ga je zgrabilo in ga parkrat zavrtele. Polomilo mu je roke in noge ter mu zdrobilo lobanjo. Obležal je ves razmesarjen na mestu mrtev.

Po svetu

s Laški fašisti zahtevajo, da se razveljavi rapalska pogodba. V Milanu so imeli shod, kjer so trdili, da je dogovor, sklenjen svoj čas med Italijo in Jugoslavijo v Rapallu, ne-

umnost in da se ne sme izvesti, zlasti pa ne izprazniti onega dela Dalmacije, ki ga imajo Italijani še zaseđenega. — Naj rečejo fašisti karkoli in naj Italija, ki sedi trenutno za isto mizo z najmočnejšimi državami Evrope, dela, kar hoče, eno je gotovo: Prej ali slej pride dan obračuna tudi za Lahe in njihove podivjane fašiste.

s Eksplozija streliva. V Gleiwitzu v Gornji Šleziji so francoski vojaki odkrili na nekem pokopališču tajno skladišče orožja. Ko so hoteli orožje in strelivo odstraniti, je eksplodirala pod kapelo, kjer je bilo strelivo skrito, bomba, ki je usmrtila 20 vojakov. Kapelo je seveda popolnoma razdejalo.

s Stanje vojske se zniža v Rumuniji. V proračunu za leto 1922. je predlagano znižanje vojske od 150 tisoč na 125.000 mož. Več pravi rumunska vlada, da ne more znižati, dokler ni na mejah zanesljive gotovosti.

s Davek na samce so pred kratkim uvedli na Poljskem. Parlament je že odobril zakonski načrt, po katerem bodo morali samski moški in samske ženske plačevati poseben davek — ali pa bežati pod težki jarem svetega zakona.

Prosveta

«Molitev za slovanski rod». Tako se zove mična v narodnem tonu zložena pesem, ki je kaj primerna, da jo pojo sedanje dni v šolah in na raznih prireditvah. Skladba se dobi pri skladatelju v Središču ob Dravi in v vseh večjih knjigotržnicah po Slovenskem in Hrvatskem.

Sokolstvo

Sokol v Ormožu se ima boriti s težkočami. Da si omogoči prost razmah, je sklenil ob priliki svojega 10. občnega zbora kot tilho proslavo svoje desetletnice ustanovitve odseka za zidavo Sokolskega doma. Te dni se obrača za prispevke širom domovine z željo, naj nikdo ne pusti prošnje neuslišane. Vsak najmanjši dar se bo ovekovečil v zgodovini društva in Sokolskega doma. Dosedaj so prispevali od zasebnikov: Ivan Veselič, Ormož, 51.440; Blaž Zafošnik 100 K; Anton Porekar, Hum, 148 K; Klub samcev, Ormož, 720 K; Kazimir Žiger, Ormož, 200 K; neimenovan 1000 kron; Josip Heilig, Čakovec, 1000 K; Ivan Rakuša, Ormož, 500 K; Pečuh Franc, Ormož, 400 K; M. Lukman, Jeruzalem, 200 K; Roza Kračun, Sv. Tomaž, 200 K; Alojz Potočnik, Ormož, 200 K; L. Pečar, Ljutomer, 400 K; Joško Lah, Osluševci, 1000 kron; Anton Jandl, Ljutomer, 5000 kron; L. Šijanec, Razvanje, 40 K; Marija Kuharič, Ormož, ob svojem godu, 5000 K; Rudolf Anderlič, Ormož, 1000 K; dr. Anton Hrovat, Ormož, 2000 K; Josip Kukovec, Osluševci, 200 K; Tončka Stracovska, Ormož, 500 K; lastno društvo 5308.46 kron; denarni zavodi: Okrajna posojilnica Ormož 10.000 K; Mestna hranilnica Črnomelj 80 K. Skupaj 86.536.46 K.

Sokolske razglednice. Jugoslovenski Savez ima v zalogi več vrst sokolskih razglednic. Ker je zlasti po deželi pri nas razširjenega vse polno tujega blaga te vrste, ki je poleg tega navadno prav zanikrno in brezokusno, prav toplo priporočamo te domače sokolske razglednice. Dobiček tujih razglednic spravijo tujci, večinoma židje in Nemci, dobiček pri prodaji sokolskih razglednic pa ostane doma. Ako hočemo dobro napredovati, je treba tudi pri takih navidezno malenkostnih rečeh računati. Zrno do zrna pogača!

Zdravstvo

VAŽNOST APNA ZA ZDRAVJE.

Kakor morda prvi hip čudno zveni, je vendar apno za človeško življenje neobhodno potrebno in tako važno, da človek ne bi mogel živeti brez njega. V zmesi raznih rudninskih snovi, ki jih ima in mora imeti človeško telo v sebi, mora biti vedno gotov del apna, ne preveč in ne premalo.

Zakaj pa je telesu apno potrebno?

Predvsem in v prvi vrsti za tvorjenje kosti, razen tega pa seve še za celo vrsto važnih nalog telesa. Ako hoče zdravnik kje zabraniti vnetje, vbrizgne gotovo apneno svojino pod kožo in dotični del telesa je zavarovan proti vnetju — oziroma, če je bil že vnet, se bolezen laglje in hitreje ozdravi. Takih in sličnih slučajev je mnogo.

Kakor rečeno, bi človek zbolel, če bi imel premalo apna. Kako pa naj se zavaruje zoper to? Le nič strahu! V vsakdanji hrani, kakršna je pri nas v navadi, je toliko apnenih snovi, koliko jih ravno človek rabi za vsakdanjo potrebo.

V slučaju bolezni pa človek z apnom ne sme nikoli razpolagati sam; kajti vsako zdravilo se prelevi v ne večjih rokah lahko v strup. Tako seve tudi apno. Zato je vedno treba poklicati zdravnika in se strogo ravnati po njegovih nasvetih.

Posebno je treba paziti pri apnenih sestavinah zdravil, ki jih ponujajo razne tozadevne tvrdke. Takih naj nikoli nihče ne naroča in ne jemlje brez zdravniške vednosti oziroma nasveta. Kajti tvrdke, ki izdelujejo zdravila, gledajo pač na zaslužek, kakor vse ostale tovarne. Zato navadno priporočajo — vsaj dostikrat — svoje izdelke kot sredstva zoper najraznovrstnejše bolezni. Take stvari človek ne sme kar slepo verjeti, sicer se mu lahko zgodi, da doseže mesto zdravja še hujšo bolezen. Kakor povsod, se je treba ravnati tudi tu po tistem reku, ki pravi, da je «en dober premislek boljši, nego en dan hoda.»

z Nalezljiva smrt. Kakor se čudno sliši, ima tudi ta vera, ki je razširjena med zamorskim rodом Kikuyu v notranji Afriki, nekaj pametnega v sebi. Tam namreč pravijo, da človek ne sme prijemati mrličev, ker bi nalezl smrt. No, mi vemo, da se smrt ne nalezje, pač pa mnogotere nalezljive bolezni, ki so tako nevarne in tako zelo nalezljive, da zadošča že samo dotikljaj zdravega z bolnim — in zdravi je že bolnik. Take so n. pr. v gotovih okoliščinah nekatere spolne bolezni, pa tudi še druge. No, z vero o nalezljivosti smrti so torej Kikuyu daleč pred nami, kajti pri nas zdravnik le prepogosto zaman pridiguje o nalezljivosti jetike in podobnih bolezni. Ljudje se mu smejejo, češ, «dohtar je prismuknjen». Kadar je prepozno, bi pa radi čudežev.

z «O zdravstvenih nalogah socialnega zavarovanja». Bolniška blagajna je izdala brošurico «O zdravstvenih nalogah socialnega zavarovanja» po referatu šef-zdravnika g. dr. D. Bleiweisa-Trsteniškega na III. lekarskem shodu v Ljubljani. Brošurica ima važen namen, da poglobi pojmovanje glede potrebnih zdravstvenih mer med narodom. Dobiva se pri osrednjem uradu bolniške blagajne v Ljubljani proti povrnitvi založnih stroškov. Obsega 26 strani.

Zanimivosti

KDAJ BOMO PRIŠLI DO NEBES V TEM ŽIVLJENJU?

Kakšna so nebesa? To vprašanje si je zastavil neki Anglež, ko je vzel na piko Conana Doylea, znanega angleš-

kega pisatelja detektivskih romanov. Ta Doyle je namreč spisal knjigo v kateri trdi, da je on govoril z enindvajsetimi mrtvimi, med katerimi je bil tudi njegov sin, in ti so mu povedali, kakšna so nebesa.

Doyle piše, da «v nebesih je tako, kakor na zemlji». Ko pride on tja, bo imel pri sebi ženo, otroke in svoje knjige. Starci postanejo mladi in otroci odrastejo v nebesih. Kdor hoče lahko verjame.

Kakšna so pravzaprav nebesa?

Indijanci mislijo, da so nebesa gozd, poln divjačine, katere ne bo nikdar zmanjkalo za lov. V indijanska nebesa prideta tudi pes in konj.

Mohamedanci imajo nebesa za neke vrste kraj, ki je poln lepih, mladih deklet. Orientalška ljudstva si predstavljajo nebesa kot ogromno palačo iz zlata, srebra in dragih kamnov, ki sije kakor solnce itd.

Ta Anglež je pa mnenja, da naj bodo nebesa še tako divna, on jih ne mara, če ni v njih sprememb. Ali se ne bi človek naveličal tudi najbolj nebeških nebes, ako ni v njih milijarde in milijarde let nobene izpremembe? Dokler bodo ljudje fantazirali le o nebesih onkraj groba, toliko časa bodo imeli pekel na zemlji. Ako bi se vrnil človek, ki je živel pred 30.000 leti, in prišel v današnje moderno mesto, tedaj bi gotovo mislil, da je v nebesih.

Kadar se ljudje izvlečejo iz pekla vojne, bede, nevednosti, iz izkoriščanja, takrat bodo že imeli lep kos nebes. In čim bolj se bo človek razvijal k popolnosti, tem lepša bodo njegova nebesa v življenju.

NAJMANJŠI ČLOVEK NA SVETU.

Najmanjši človek na svetu je bil Poljak Jožef Burolawski, ki je umrl leta 1837. Pred kratkim je v francoskem jeziku izšla knjiga njegovih «Spominov», ki jih je svoj čas spisal v poljščini. Ta znameniti pritlikavec je bil v svojem tridesetem letu visok samo 60 centimetrov. Pri tem pa ni bil tak, kakor so pritlikavci navadno, ni imel nobene telesne napake, temveč ravno nasprotno. Bil je svoji velikosti primerno zelo lepo raščen, lep in tudi nadarjen dečko. Rad je študiral in je gladko govoril več jezikov, pa tudi z drugimi znanostmi se je pečal, zlasti z modroslovjem. Znal je poleg drugih spretnosti zlasti še lepo plesati.

Rojen je bil v Staliczu v Galiciji in je živel na gradu gospe Tarnowske, ki ga je podarila kasneje gospe Stumiecki, sestrični poljskega kralja Ivana Sobieskega III. Gospa Stumiecka ga je vzgojila po najboljših tedanjih običajih in ga je jemala vedno s seboj, tako da se je prišlo ime «gospa s pritlikavcem». Prišla je s njim na Dunaj in cesarica Marija Terezija je celo pestovala pritlikavca, na francoskem dvoru so ga prinesli v srebrni posodi na mizo in podobno povsod, kamor je prišel.

Tudi učenjaki so se zanimali za pritlikavca in so morali ugotoviti, da je popolnoma normalno razvit človek.

Do svojega tridesetega leta ni poznal Burlawski ljubezni. Niti opazil ni lepote žensk, ki so se igrale z njim. Pozneje pa se je zagledal v neko preprosto dekle, ki ni bilo niti lepo niti imovito. Pisal ji je po takratnih navadah dolga ljubavna pisma, dokler ni prišla temu na sled gospa Stumiecka. Ker je bila že zdavnaj sklenila, naj bi njen pritlikavec vzel za ženo tudi kakšno pritlikavko, ji Burolawskega ljubezen ni bila po godu in je zahtevala, da svojo ljubico zapusti ali pa v 24 urah zapusti njeno hišo. Ker Burolawski ni hotel zapustiti ljubice, je pobegnil k princu Kazimiru Poniakowskemu, bratu kralja

Ivana. Princ je posredoval pri kralju v korist pritlikavca in Ivan Sobieski je dovolil Buralowskemu letno plačo 120 zlatih frankov, kar je pomenilo takrat znatno vsoto.

Gospici Izalini Barbontan — tako se je imenovala pritlikavčeva oboževanka — sedaj dovoli mati, da se poroči z Buralowskim. Toda imela sta smolo. Papežev zastopnik v Varšavi je izjavil, da se pritlikavec ne sme poročiti, ker bi to bilo nesposobno. Zopet mora kralj pritlikavcu na pomoč in pregovoriti papeževega zastopnika, naj odneha, kar se tudi posreči in zaročenca postaneta srečen zakonski par in se podasta po svetu. Toda njuna sreča je opoteča. Kralj noče plačevati onih 120 frankov na leto, ki jih je obljubil. Zato je moral začeti Buralowski misliti na to, kako preskrbi sebi in družini vsakdanji kruh.

Tisti čas je imel že tri hčere, ki so bile normalne velikosti. Ker si ni vedel pomagati drugače, je hotel prodati svoje telo kakemu znanstvenemu zavodu, ki bi potlej po njegovi smrti raziskovala vzroke in sploh pojav pritlikavstva.

V tej stiski sreča Buralowski prijatelja in mu potoži svoj položaj. Prijatelj mu nasvetuje, naj bi popisal svoje življenje v posebni knjigi. Pritlikavec se je res lotil tega posla — in glej! V kratkem času je postal premožen človek; kajti ljudje so kar hlastali po njegovi knjigi. Naselil se je na Angleškem, kjer so najbolj pridno kupovali njegovo knjigo.

Žena ga je zapustila, hčere so se mu pomožile, on sam pa je živel v Londonu, kjer je umrl leta 1837. kot 97letni starček.

PRI ZAMORSKEM KRALJU.

Zamorski kralj Khama je gotovo najstarejši vladar na svetu. Star je 86 let, a je še čil in zdrav ter se počuti popolnoma krepkega.

Anglež Mr. Bateman, ki ga je pred nekaj časom obiskal, pripoveduje o njem tako-le:

«Z največjo strogostjo pazi črni kralj na to, da se v njegovo deželo ne uvažajo alkoholne pijače. Kakor sam trdi, noče svojih podanikov zastrupljati in jih slabiti. Kdor komu pomaga uvažati alkoholne pijače, ga zadene smrtna kazen, ako ga zasačijo pri tem poslu. Zamorci pa se svojega kralja tako boje, da doslej še ni bilo treba nikogar kaznovati zaradi omenjenega prestopka.

Premoženje tamošnjih zamorcev obstoja iz volov. Kdor pa vendar kako pride kdaj do žganja ali vina — v sosednjih državah so namreč te pijače dovoljene in Khamajevi podložniki gredo včasih tja pokušat prepovedane sladkosti — ter se napije, izgubi mnogo svojih volov.

Kralj ima dolgo sivo brado in živi kljub temu, da je zelo bogat, jako ponižno in skromno. Njegova največja zabava so evropski obiskovalci, ki se razgovarjajo z njim in mu pripovedujejo novice iz vsega sveta. Kralj sam govori izvrstno angleško in tudi rad prebira časnike.

Evropski trgovci, ki imajo kaj kupčijskih poslov z državo kralja Khama, ga hvalijo kot jako častivrednega moža in so zelo navdušeni zanj, kajti kralj spoštuje vse dogovore in pogodbe in strogo pazi na to, da se po njegovem vzgledu ravna tudi njegovi podaniki.

H komcu še omenja Mr. Bateman, da v nobeni zamorski državi ni videl tako vzornega reda nego v državi kralja Khama. Pravi, da je imel pri priliki zadaj na avtomobilu privezan kovček, ki ga je pa med vožnjo izgubil. Toda še isti večer so mu ljudje prinesli kovček nazaj, ne da bi ga kdoo skušal odpreti.

Mr. Bateman se je temu čudil. No, mi se tudi, kajti v Evropi bi si kovček skoraj gotovo vzel «za spomin», kdor bi ga našel.

MED TIGRI.

Trgovec, ki je prepotoval mnogo sveta, pripoveduje sledečo zanimivo zgodbo iz Turkeстана:

Pred par leti sem preživel zimo v divjinah Turkeстана, zaposlen z raznoliko trgovino. Novembra meseca onega leta sem se napotil preko puščave s karavano, obstoječo iz polducata kamel, obloženih s semeni. Imel sem več domačinov, ki so služili kot gonjači in vodniki. Skozi dva dni smo dobro potovali, a na tretji dan se je pojavil velik vihar.

Ko smo korakali naprej, smo zapazili neko presenetljivo stvar. Deževalo je tako močno, da je pričela zmrzovati voda na površini peska in da se je stvorila skorja ledu. Ko je naliv pojenjal, smo videli pred seboj neizmerno puščavo, izpremenjeno v ledeno ravnino. Tedaj pa so se pričele za nas težave. Ko so se noge kamel udirale skozi skorjo ledu, jim je pričel led trgati meso in kožo. Pričela je teči kri in naša karavana je puščala za seboj dolgo, krvavo sled. Po enem dnevu takega potovanja so bile noge naših kamel tako močno porezane, da so živali ohromele. Ustavili smo se in jaz sem naročil svojim ljudem, naj zmečejo s kamel tovore semena ter jim obvežejo nomet se je zgodilo nekaj izvanrednega svoje delo ter se iznova podali na pot, ko smo čuli za seboj strašne glasove. Sledili so nam tigri, ki so dirjali preko ledene ravnine ter vohali krvavo sled.

Bili so to oni svetlo-rmeni tigri, ki predstavljajo najbolj krvoločne med vsemi živalmi na svetu. Moji ljudje so zakričali od strahu, kajti zdelo se jim je, da so izgubljeni. Nikakor nam ni bilo mogoče uiti tem požrešnim zverinam. Tedaj pa mi je prišla sijajna misel. Rekel sem svojim tovarišem, naj gredo naprej, na kratko razdaljo, izkopljejo luknje v pesku ter se zakopljejo tako, da bodo gledali iz peska le še nosovi. To so z veseljem storili in tudi jaz sem se zakopal v pesek tako, da je gledal ven le nos, kajti drugače bi se zadušil.

Tigri so priskakali s strašnim rjovenjem in renčanjem. Kamele so kričale in šuvale na okrog v strašni grozi.

Sredi tega strašnega morenja kamel se je zgodilo nekaj izvanrednega in ginljivega. Ena izmed kamel je vedela, da je njen gospodar zakopan v pesku, postala vznemirjena radi tega ter popolnoma pozabila na tigre. Prišla je meni na pomoč. Pazila je, da ni stopila na tenko skorjo peska, ki je ležala nad menoj, ter me pričela izkopavati. Na srečo pa je v onem trenutku najbolj krvoločni med tigri zapazil žival, napravil velikanški skok ter podrł kamelo na tla. Krvoločnosti tega tигра se imam zahvaliti za svoje življenje.

Konečno so ležale vse kamele na tleh. Tigri so požrli tri ali štiri. Po več urah so tigri izginiti in mi smo se izkopali iz peska. Jaz sem bil preslab, da bi hodil in moji tovarši so bili preslabi, da bi me nosili. Na srečo pa smo zapazili, da ena izmed kamel ni mrtva. Ta žival je padla na tla, kajti onesvestila se je od strahu in tigri so smatrali kamelo za mrhovino ter se je niso dotaknili. Predramili smo to kamelo, a bila je preslaba, da bi hodila, in kakor hitro je bila na nogah, je zopet padla na tla. Tedaj pa je prišel eden izmed domačinov na srečno misel. Potisnili so kamelo kvišku in jo držali pokonci. Nato so posadili mene na hrbet in kamela je pričela iti naprej

tako, da sta jo podpirala na vsaki strani po dva moža, kajti drugače bi se ne mogla vzdržati pokonci. Skozi tri dni smo potovali naprej na ta način ter konečno dospeli v Samarkand, kamor je bila karavana namenjena.

RUSKA PEČ.

Skoro vsak narod si je iznašel svoj poseben način, kako se obvarovati pred mrazom. Posebno se to opaža pri severnih narodih, ki so najbolj izpostavljeni ostrozi zime.

Ruska kmetijska peč je pravo čudo narodne tehnike; velika in ogromna je, polna skritih cevi, ki jim je namenjena peč popolnoma segreti. Tedaj, ko drva docela zgore, prične šele peč delovati. Globoko v notranjosti peči je zaklopec, ki hrani, ko je kurivo popolnoma pogorelo, v peči samo še žerjavico. Tako ne uhaja iz peči nobena toplota in peč prične izžarivati toploto. Dolgo je treba res kuriti, da se peč segreje, toda nato ohrani peč toploto po cele dneve in noči.

Na peči prebije ruski kmet pozimi večino prostega časa, kajti zunaj je silen mraz, ki doseže do 50 stopinj Celzija. Peč je zanj pravi blagoslov. Na drugi strani pa je tisto večno valjanje po peči zelo slabo, ker človek otopi. Ruski kmet preživlja vso dolgo zimo kakor v polsnu.

Zategadelj si je v svrhu poživljenja izmislil ruski kmet parno kopel, brez katere ni nobena kmetijska hiša in prav nobena vas. Ta njegova kopalnica je sicer silno preprosta in obstoji iz majhne lesene kočice, v kateri se človek še zravnati ne more. V kotu je peč, navadno ognjišče, preko katerega je naloženo kamenje, ki ga silno segrejejo. Segreto kamenje polijejo nato z vodo, ki se izpremeni takoj v paro. Vročina v kopalnici postane potem tako silna, da postane vsakomur, ki nima zdravega srca, takoj slabo. Rdeč kakor kuhan rak postane človek v tej kopeli. Tedaj pa leti ruski kmet, nag, kakor ga je Bog ustvaril, na prosto, se valja po snegu, nato zopet nazaj v kopel in s kožuhom na sebi domu, kjer ga čaka čaj in maslo. In to so edini veseli trenutki, ki jih doživlja ruski kmet pozimi. —

Razno

× **Dunajski dirindaj.** Ženska, ki snaži v gledališču stranišče, ima 10 tisoč kron na mesec, za vsako predstavo pa še 400 kron doklade. Poleg tega seveda še obilne napitnine. Cestne pometačke prejemale po 20 tisoč kron na teden. Lepo se že sliši, pa kaj, ko vsi ti «težki» tisoči niso nič vredni!

× **Kako je bilo nekdanj v Črni gori.** Da so se imeli v Črni gori tako bolj po domače je znano. Sledeča zgodba potrjuje in kaže prav prijetno sliko tistih dni: Na Cetinju, glavnem mestu Črne gore je kralj Nikita odvarjal parlament. Vsi poslanci so bili v narodni noši, samo kralj v fraku. Na dnevni red so prišle interpelacije. Samo ena je bila. Stavil jo je vodja vladne stranke. Glasila se je pa tako-le: «Stavim interpelacijo, zakaj je kralj oblekel švabske hlače». Kako je kralj odgovoril na vprašanje, tega nam zgodba, žal, ne pove.

× **Praznovorne navade med rudarji.** Ljudje, ki imajo kak nevaren posel, so navadno do gotove meje praznovorni. Kakor med vsemi takimi stanovi, vlada tudi med rudarji veliko praznovornje. Tako na primer rudarji v Yakshiru istega dne, ko se pripeti kaka nesreča, ne delajo več, temveč takoj zapuste delo ter se vrnejo šele drugi dan. Toda to še ni vse. Nekateri so še bolj praznovorni. Če srečajo na potu na delo najprej

žensko, se takoj vrnejo. Če nastopi delo kak nov rudar, se ne sme podati v rov s prvo skupino, ker bi to pomenilo nesrečo. Če pa bi se to kljub temu zgodilo, se mora takoj zopet vrniti ter šele prihodnjega dne ponovno priti «prvič» na delo. Če se otvori v rudniku kak nov rov, mora rudar, ki udari prvi s kladivom, odtrgati kos svoje obleke ter jo «žrtvovati». V nekaterih rudnikih ne smejo nositi rudarji svetilke v levi roki, ker tudi to pomeni nesrečo. Drugod se ne smejo opozarjati rudarji, če so zaposleni pri miniranju, kar pa sicer ni samo prazna babja vera. Sličnih praznovornih navad pa je še vse polno v navadi pri rudarjih.

× **Pa ga je ujel.** Neki gospod sreča v mestu na cesti čisto tujega in neznanega človeka ter ga vpraša tako mimogrede, koliko je ura. Mož je potegnil iz svojega žepa zlato uro, v kateri je spoznal gospod lastnino svojega sina, starega sedemnajst let, kojega truplo, razgaljeno in z zdrobljeno glavo so našli v nekem jarku. Gospod si je natančneje ogledal moža ter našel, da je tudi obleka, katero je nosil tujec, last njegovega sina in da jo je ta imel na sebi, ko je šel zadnjič z doma. Tujec je bil aretiran ter povedal, kako se piše in da mu je dal uro in obleko neki drugi. Obdržali so ga v ječi.

× **Osem milijonov za eno pisemsko znamko.** Te dni so v Parizu potom javne dražbe prodajali neko znamenito in obsežno zbirko pisemskih znamk. Prodaja je bila zanimiva. Neki ameriški nabiralec je kupil angleško znamko iz leta 1853. Znamka je bila v prometu v angleški koloniji Guyana v južni Ameriki. Kolikor je doslej znano, je ohranjen samo ta izvod. Amerikanec je dal zanj 300 tisoč frankov, kar pomeni v našem denarju nekako osem milijonov in sto tisoč kron.

× **Zvit žepni tat.** Nedavno je neki trgovec iz Liona na potu skozi Pariz sedel pred neko pariško kavarno. Ni še dolgo sedel, ko pristopi k njemu od bližnje mize mlad mož ter mu zaupno šepne na uho: «Gospod, vi se motite, jaz nimam tukaj sestanka z Vašo ženo!» Trgovec ostrni ter reče: «Gospod...» Toda tujec se ni dal prekiniti: «Zagotavljam vas, da ste popolnoma napačno informirani. Midva sva popolnoma nedolžna». «Toda, gospod...» se začudi gospod še bolj. Neznanec pa ga ne pušči k besedi. «Nikar se ne hudajte, takoj vam bom vse pojasnil,» nadaljuje ter se vsede k trgovcu. Ta je uvidel, da se ne more iznebiti neznanega, mladega Parižana, ki mu je zatrjeval na dolgo in široko svojo nedolžnost. Pustil ga je mirno govoriti dalje. Ko je celo pripoved do konca poslušal, mu je nazadnje povedal, da sploh ni iz Pariza, ampak da se je tu samo mimogrede ustavil ter da se je mladi gospod najbrže zmotil. Mladi Parižan se je začel oproščati ter ga prosil, naj mu ne zamere, da ga je tako dolgo motil in zadrževal. Nato je odšel. Pet minut pozneje je zapazil trgovec, da mu je zmanjkala njegova listnica in da ta mladi gospodič ni bil nikdo drugi, kakor navaden žepar, ki je na tako zvit način prišel z njim v znanje.

× **Poljski Landru — obsojen na smrt.** Gotovo je še vsem v spominu francoski morilec žensk Landru, ki je pred časom razburjal tudi javnost. Kakor smo poročali zadnjič, se je za njim tudi na Poljskem pojavil podoben junak, kmetovalec Štefan Paznik, ki je izvabil na svoje posestvo v okolici Varšave vsega skupaj 7 žensk in jih tam s pomočjo svoje žene zavratno umoril. Dne 7. aprila sta bila oba, mož in žena, v Varšavi obsojena na smrt ter bosta

te dni ustreljena. Medtem, ko je mož z globokim poklonom javil, da sprejme sklep sodišča, se je začela žena prav na široko hahljati, ko je bila prečitana obsodba. Njen smeh je pač napolnil s studom vse navzoče in bo spomin nanjo še ogabnejši, nego bi bil že itak.

× Ameriška igralnica. Ko je Amerika pogoltnila skoraj vse zlato Evrope, so se Američani spomnili, da bi bilo dobro, če bi imeli kako igralnico po načinu slavnega Monte Karla, da bi se s svojim zlatom lahko malo pozabavali in se ga po možnosti zopet iznebili. V ta namen se je osnoval v New-Yorku poseben konzorcij, ki namerava kupiti neki otok, kjer hočejo zgraditi igralnico natančno po vzoru Monte Karla. Poskrbeli pa bodo tudi za v Ameriki nekoliko prikrajšano udobnost — namreč za alkohol. Zgraditi hočejo na otoku več tovarn za izdelovanje alkoholnih pijač.

× Najstarejši človek na svetu umrl. V Parizu je te dni umrl George Chamelune, ki je bil najstarejši človek na svetu. Doživel je 134 let.

× Dolarji za Judeža Iškarjota. V Oberammerganu na Bavarskem se vrše vsakih 10 let pasijonske igre, ki so napovedane tudi za letošnje poletje. Med vojno je delalo Nemcem mnogo preglavice orožje. Bili so v vednem strahu, kaj bo, če pade Kristus ali Janez ali kaka druga važna oseba. Pri teh igrah nastopajo namreč igralci brez mask. Osebe, ki so določene za nastop, se namreč že v svojem vsakdanjem življenju pripravljajo za oder. Kristus si ne striže las in ne brade itd. — No, vojna je minila in vsi pasijonski igralci so menda srečno preživeli to dobo, preglavice pa dela zdaj skrbnim Bavarcem denar, srebrni denar. Judež proda Kristusa za 30 srebrnikov! Kje jih vzeti? — No Amerikanci so hoteli priskočiti ubogim Nemcem na pomoč in so jim ponudili v ta namen 30 srebrnih dolarjev. Lep dar, ali ne? A Nemci niso marali sprejeti dolarjev, češ, da si hočejo pomagati z — lesenimi novci, ki jih bodo zavili v štanjolni papir. Ko bodo torej letos v Oberammerganu prodajali Kristusa, ne bo nič srebrnega cvenka. Tudi znamenje časa.

× Od boksarja do pridigarja. Življenje v Ameriki požene včasih čudno cvetje. Kakor poročajo iz Los Angelosa v Južni Ameriki, je šel bivši svetovni boksarji mojster James Jeffries med pridigarja. Korak od boksarja k «oznanjevalcu božje besede» je sicer čuden, vendar je to v Ameriki nekaj vsakdanjega. V splošnem pa Jeffries v svojem novem poklicu ni pregoreč in njegove ovčice se ne morejo pritoževati, da bi njihove zmernosti stavil na prevelike skušnje. On dovoljuje, kakor je v svoji pridigi omenil, kajenje, preklinjanje in pijančevanje, če le izvirajo iz dobre vesti in svojemu bližnjemu vsled tega ne škodujejo.

× 28 dni se je postil. Ko je dosegel 61. leto, se je začel nek Anglež postiti, da bi si utrdil zdravje. Po osemindvajsetih dneh posta je pričel zopet zavživati hrano ter izjavlja, da se počuti boljše kot se je kdaj prej. Tekom posta je zavžival le slab čaj in vodo ter si privoščil

sempatam kako cigareto. Njegovo postenje je vzbudilo veliko zanimanje in dobil je več pisem iz vseh delov dežele od ljudi, ki bi radi sledili njegovemu vzgledu. — No, vzdržal je res dolgo, a Kristusa, ki se je postil 40 dni, pa le ni dosegel.

× Podkupljeni jetniški pazniki. V neki kaznilnici v Pragi so prišli na sled prav zabavnim razmeram. Opazili so, da je mnogo kaznjencev iz preiskovalnega zapora v stalnem stiku s svojimi znanci. Premožnejšim jetnikom se je godilo izborno. Pazniki so jim prinašali jedi in pijače in so tudi dopuščali da so se jetniki shajali in se posvetovali, kako se «izrežejo» pri sodnih obravnavah. Imeli so prave pravcate gostije. Pri neki taki priliki se ga je nek paznik tako navlekel, da je izročil svoj samokres in še ključke nekemu kaznjencu in ga je prosil, naj mesto njega opravlja službo. Vabljava ječa, ali ne? No, konec vsega je seveda bolj klavrn. Pazniki in jetniki so morali v garnizijske zapore.

× Pri paradi streljali in kamenjali. V Kajiri v Egiptu je preteklo dni kralj Ahmed Huad paša pregledoval svojo armado, a ob istem času je ljudska množica kamenjala policijo pred njegovo palačo. Policija je pričela streljati na ljudi ter ranila več oseb. Že preje pa je policija streljala na oddelek dijakov, ki so paradirali po cestah ter ranila tri osebe. Angleški kralj Jurij in minister za zunanje zadeve, lord Curzon sta brzojavila novopečenemu kralju ter mu želela obilo uspeha v vladi. Tak kralj bo menda imel bolj malo uspeha, pa naj mu ga želi kdorkoli. Od želje do uresničenja je včasih prav dolga in težavna pot.

Za smeh in kratek čas

Vsakemu svoje.

Milan je v šoli tako poreden, da učitelj že ne ve več, kaj bi ž njim, pa mu da s seboj sledeče pismo:

Velecenjena gospa Logarjeva!

Vaš sin Milan je najrazposajenejši učenec v razredu. Ker ne izdeluje niti svojih domačih nalog, prosim, da ga prav strogo kaznujete.

S spoštovanjem itd.

Naslednji dan prinese Milan v šolo isto pismo s sledečim pripisom:

Velecenjeni gospod učitelj!

Prosim, storite z Milanom, kar se vam zdi najbolj prav. Jaz se ne morem brigati zanj, ker imam ž njegovim očetom posla čez glavo.

Z odličnim spoštovanjem itd.

Brihtni čmrljani.

Čmrljani so vozili hlode s hriba v dolino. Celo dopoldne so se mučili in ko so zadnji voz naložili, se jim zvali en hlod z voza in zdrči v dolino.

Eden voznikov, Ožbot, pa se je hitro spomnil: «Kako smo neumni, saj gredo hlodi sami doli, mi pa se mučimo».

Čmrljani so na te besede takoj zvozili vse hlode nazaj v hrib in jih spustili v dolino.

Futuristična umetnost.

Slikar Svitoslav Šmirač je svojemu prijatelju pokazal svojo novo sliso.

Ta se je zagledal vanjo in čez nekaj časa rekel prijatelju: «Sedaj mi pa povej, kaj pravzaprav predstavlja ta «lika?»

Slikar prijatelja potaplja po rami in reče z zadoščanjem: «Prijatelj, ti si me razumel!»

Bik, ki ni strankar.

Doma je na Češkem. Njegov lastnik je poslal listom sledeči oglas:

«Vsem gospodarjem sporočam, da je moj bik na razpolago vsem njihovim kravam brez ozira na politično prepričanje.»

Koliko vrže hiša?

Tone: «Koliko ti vrže hiša na leto?»

Andrej: «Ob vsakem viharju kup opeke s strehe.»

Njena skrb.

Miha je šel v planino, kjer ga je zadela kap. Ko prineso ponesrečenca v vas, vzdihuje lovčeva žena Katra vsa v solzah:

«Oh, saj pravim res, taka nesreča! Zdaj bom zmeraj v strahu, kdaj pride še moj Janez domov z novico, da ga je v planini zadela kap!»

Povsod drugače.

Mi pravimo, da je ameriški dolar mnogo vreden in ga cenimo. Blagor mu, kdor jih ima kaj.

Amerikanci pa tarnajo:

«Ameriški dolar je veliko vreden. Toda žal, da je veliko vreden samo v Evropi, ne pa v Ameriki.»

Ga pozna.

Gost: «Joj, te-le ribe so pa res majhne.»

Gostilničar: «Ne morem pomagati, saj jih nisem jaz naredil.»

Gost: «Vem, vem, da ne. Sicer bi bile še manjše.»

Uljuden advokat.

Zadeva Janeza Dolgina se je vlekla mesece in mesece po sodiščih. Slednjič je bil obtoženec obsojen.

Od svojega advokata je dobil pismo naslednje vsebine:

«Visokospoštovani gospod Dolgin! Vsa moja prizadevanja, da bi vas oprostili, so bila žal brezuspešna. Zastran sleparije in krive prisega vam je prisodilo sodišče deset let ječe.

Z izrazom največjega spoštovanja udani — dr. Peter Slabe.

NOVO SREČO IN VESELJE DO ŽIVLJENJA dobi vsaka dama, ako si svojo vnanost polepša, ker s tem vsakomur bolj ugaja. Mnogo in vedno se čuje hvaliti, kako priljubljena sredstva za negovanje lepote so: Fellerjevo «Elsa»-lilijno mlečno milo, Fellerjevo «Elsa»-obrazna pomada in «Elsa»-tanochina-pomada za rast las. Ta sredstva razpošilja: lekarnar Evgen V. Feller, Stubica donja, Elsatrg št. 360 (Hrvaško).

Kaj je Elsafluid — to se zna!

Lekarnar Feller — Stubica!

Ženski kotiček

Madeži črnega vina se odstranijo iz belega platna, ako se platno namoči v mehki vodi in obesi na sonce. Ko se posuši, se ga zopet namoči in ga ponovno dene na sonce. To se ponavlja toliko časa, dokler madež popolnoma ne izgine. Solnčna svetloba ne škoduje tkanini prav nič, a madež se pod vplivom solčnih žarkov zanesljivo prej ali slej odpravi.

Plesnoba v perilu izgine že mnogokrat, če namočimo plesnivji perilni kos vsako jutro z vodo in ga postavimo vročemu poletnemu solncu. Lahko uporabljamo tudi vrelo pinjeno, oziroma kislo mleko ali siratko, v katero namočimo zamazano perilo, kjer ostane dalj časa, ga nato v milnici čisto izperemo in madeži izginejo.

Črne čipke zelo rade zgube barvo in ličnost. Lahko se zopet popravijo, ako se namočijo za nekaj ur v mešanico v razmerju štirih žlic kisa in enega litra vode. Potem se izplaknejo v čisti vodi in nazadnje v mrzli kavi (zocu). Nato se razprostrejo mokre v dve flanelasti krpi, da se posuše.

Tisoči ljudi v vseh deželah sveta uporabljajo že 26 let prijetno dišeči

Fellerjev „Elsafluid“

kot lepotilo (kosmetikum)

za nego zob, zobnega mesa in glave ter kot dodatek k vodi za umivanje, ker učinkuje zaradi svojega antiseptičnega, čistega in osvježujočega delovanja kar najbolje. Ravno tako je priljubljen kot krepko, blago delujoče in

vrlo prijetno sredstvo za drgnjenje

hrbta, rok, nog in celotnega telesa. „Elsafluid“ je mnogo močnejši in učinkovitejši nego francosko žganje in sploh najboljšo sredstvo te vrste. Tisočera priznanja! Z zamotom in poštino za vsakega:

3 dvojne steklenice ali 1 specialna steklenica 48 K.

Za prodajalce:

12 dvojnih steklenic ali 4 specialne steklenice 108 K
24 dvojnih ali 8 specialnih steklenic. 280 K
36 dvojnih ali 12 specialnih steklenic. 394 K

POSTNINE PROSTO na Vašo pošto. Kdor denar naprej pošlje, dobi še popust v naravi.

PRIMOT: Elsa obličje za kurja očesa po 5 K in K 7-50; Elsa mentolni klinčič 12 K; Elsa posipalni prašek 11 K; pravo Elsa ribje olje 85 K; Elsa ustna voda 36 K; Elsa kolonjska voda 41 K; Elsa šumski miris 41 K; glicerin po 6 in 30 K; Lysoi, Lysoform 30 K; kliški čaj 3 K; Elsa mrčesni prašek 15 K; strup za podgane in miši po 8 in 12 K.

EVGEN V. FELLER, lekarnar.
STUBICA donja, Elsatrg št. 360
40-1 (Hrvaško). 48/144/11b

Varčna gospodinja rabi edinele

GAZELA MILO

ki je najboljšo in najcenejšo!

Dejniška glavnicar
K 30.000.000

Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezerve: okrog
K 10.000.000

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Sprejema: Vloge na kajizice. — Vloge na tekoči in žiro-računa proti najugodnejšemu obrestovanju. — Rentni davek plača banka in svojega

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Escontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd. Izdaja: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih. Daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzjavni naslov: Jadranska.

Telefon št. 257.